

SORULARLA ADD

Prof. Dr. ANIL ÇEÇEN

(8.9.13, Ankara)

I - NEDEN ADD ?

Atatürk'ün kurmuş olduğu Türkiye Cumhuriyeti, zaman ilerledikçe yirminci yüzyıldan 21. Yüzyıla doğru bir geçiş yapmış ve diğer dünya ülkeleriyle beraber yeni yüzyılda oluşmakta olan, eskisinden çok farklı dünya düzeni içinde kendisine yer arayan bir konuma sürüklenmiştir. 1. ve 2. Dünya Savaşı sonrasında oluşan yeni devletler ile birlikte dünya haritası değişiklik gösterirken, böylesine bir süreç içinde meydana çıkan bütün ulus devletler kendilerine yeni dünya düzeni içinde daha iyi bir yer aramağa yönelmişlerdir. Her devlet dünya sahnesine çıktuktan sonra diğer devletler ile rekabet düzeni içerisine girmiş ve böylesine bir süreç içinde çekişme ortamına girerken, tarih sahnesine çıktığı zaman dilimi içindeki siyasal yapılanmasını korumak ve değişen koşullarda daha da geliştirerek ayakta kalmağa çalışmıştır. Böylesine bir çaba içine giren devletler tarih sahnesine çıktıkları süreçteki konumlarını ve yapılarını koruyarak yollarına daha güvenli ve istikrarlı bir biçimde devam edebilmişlerdi. Bu çerçevede devletlerin ortaya çıkış biçimleri ve bunun dayandığı ilkeler her zaman için önem taşımıştır.

Türkiye cumhuriyeti devleti de, 1. Dünya Savaşı sonrasında siyaset sahnesine çıkan bütün diğer ulus devletler gibi, yirminci yüzyılda olduğu gibi yirmi birinci yüzyılda da yoluna devam etmek için elinden gelen her yolu denemiş ve kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün ortaya koymuş olduğu ulusal cumhuriyet devleti modelini koruyarak yeni dünya düzeni sürecinde yerini almak istemiştir. Bu nedenle, Atatürk'ün devlet modelinin dayandığı Atatürk ilkelerinin ve Atatürkçü dünya görüşünün korunarak geliştirilmesi ve devletin ana modelinin Türk toplumu tarafından benimsenerek sahip çıkılması gerekmiştir. Özellikle küresel emperyalizmin ulus devletleri ortadan kaldırmağa yöneldiği bir aşamada, Türk ulus devletinin kuruluşunu sağlayan Atatürkçü siyasal birikimin korunarak geliştirilmesi ve yeni kuşaklara aktarılacak geleceğe dönük bir biçimde örgütlenmesi gerekmiştir. Atatürk'ün cumhuriyeti emanet etmiş olduğu Türk gençliğinin yeni kuşaklarının, devletin kurucu önderi Atatürk'ün izinde ve yolunda gidebilmesi için, Atatürkçülük birikiminin yeni cumhuriyet kuşaklarına aktarılması gerekliliği öne çıkmıştır. Böylesine bir gereklilik ve gereksinme Atatürkçü Düşünce Derneği'nin kuruluşuna giden yolu açmıştır.

Küresel emperyalizmin baskı ve dışarıdan dayatmalarıyla, Türkiye Cumhuriyetini var eden siyasal birikim olarak Atatürkçülük, önce dışa bağımlı siyasal kadrolar aracılığı ile Türk devletinden, ikinci aşamada küresel hegemonya örgütünün baskılarıyla Türk Silahlı Kuvvetlerinden ve batı emperyalizminin zorlamalarıyla da Atatürk'ün partisinden dışlandığı bir aşamada Türkiye Cumhuriyetini var eden siyasal birikim olarak Atatürkçülük akımının bir ulusal demokratik kitle kuruluşu aracılığı ile Türk toplumuna mal edilmesi gerekiyordu. İşte bu yüzden Türkiye'nin önde gelen elli bilim adamı ve hukukçusu bir araya gelerek, Türkiye Cumhuriyetini var eden ulusal siyasal birikimi, Atatürkçü Düşünce Derneği aracılığı ile cumhuriyetin gelecek kuşaklarına aktarmak

istemişlerdir. Dünyanın merkezi coğrafyasında, bin yıllık Türk hegemonyasının devam edebilmesi için, çağdaş Türk cumhuriyetinin dayandığı Atatürk ilkeleri ve cumhuriyet düşüncesinin örgütlenerek sivil topluma mal edilmesi gerekiyordu. Atatürkçü Düşünce Derneği, işte böylesine kutsal bir misyona soyunarak Türk toplumunun önüne çıkmış ve kısa zamanda beş yüzün üzerinde şube sayısına ulaşarak, Türkiye'nin en büyük sivil toplum kuruluşu haline gelebilmiştir.

2 - ADD NASIL KURULDU ?

ADD Türkiye Cumhuriyeti'nin başkentindeki Atatürkçü bilim ve hukuk adamlarının öncülüğünde kurulmuştur. Soğuk savaşın son döneminde batı emperyalizminin Türkiye'nin baskı ve kontrol altında tutulabilmesi doğrultusunda dört askeri müdahaleyi gündeme getirmesi nedeniyle, devlet ve üniversite kadrolarından bir çok Atatürkçü bilim adamı ve yönetici dışlanmış, ülke Atatürk'ten uzaklaştırılırken ve cumhuriyetin temel ilkeleri çiğnenirken, bu dışlanan kadrolar Türk devletini var eden siyasal birikimi geleceğe taşımak doğrultusunda sorumluluk sahibi olarak ortaya çıkmışlar, emperyalizmin mandacı ve sömürgeci tutumuna karşı, Atatürk'ün Kuvayı Milliye'den gelen antiemperyalist tutumunu örgütleyerek Türk devletinin varlığını koruyabilmesi doğrultusunda geniş ve yaygın bir milli demokratik kitle örgütü olarak Atatürkçü Düşünce Derneği'ni, İstanbul'un önde gelen hukukçularının katılımı ile, Ankara'daki Atatürkçü kadrolar kurmuşlardır. 12 Mart'tan 12 Eylül'e giden süreçte Atatürkçüler örgütlenme gerekliliği doğrultusunda sürekli bir biçimde arayış içinde olmuşlardır.

Derneğin kurucu genel sekreteri Doç. Dr. Anıl Çeçen'in öncülüğünde başlayan çalışmalar önceleri Çeçen'in hukuk bürosunda başlamış, Hayri Balta gibi bir avukat ile Gürbüz Tüfekçi gibi bir bilim adamının katılımı ile beraber üç kişilik çekirdek kadro ADD'nin kuruluşuna giden yola girişimlerine 12 Eylül döneminin ortalarından itibaren başlayarak, 1990'lı yılların başlarında Atatürkçü Düşünce Derneği'nin kuruluşu tamamlanmıştır. Bu çekirdek kadro çeşitli toplantılar ve temaslardan sonra bir lider arayışı içine girmişler ve sonunda Anıl Çeçen'in önerisi üzerine Türk Hukuk Kurumu'nun kırk yıllık başkanı olan Prof. Dr. Muammer Aksoy'un kurucu genel başkan olması konusunda anlaşmaya varmışlardır. Çekirdek kurucu kadro Aksoy'a bu doğrultuda öneri götürünce, kurucu genel başkan, önümüzdeki dönemde cumhuriyet ve ulus devlet düşmanlarının saldırıları yüzünden Atatürkçülük mücadelesinin çok daha fazla önem kazanacağını söyleyerek, gerekirse Türk Hukuk Kurumu başkanlığını bile bırakarak böylesine kutsal bir görevi yerine getirebileceğini çekirdek kurucu kadroya bildirmiştir. Aksoy'un kurucu genel başkanlığı kabul etmesinden sonra, ADD'nin kuruluş çalışmaları Türk Hukuk Kurumu salonu ile, Prof.Dr.Muammer Aksoy'un bürosunda sürdürülerek tamamlanmağa çalışılmıştır.

Toplumun önde gelen Atatürkçüleri ile Türk Hukuk Kurumu salonunda zaman zaman toplantılar yapılmış ve bunların içinden kurucu olabilecek isimler seçilmiştir. Ayrıca İstanbul ve diğer kentlerden gelen Atatürkçü kesimler ile temaslar yürütülmüş, bir anlamda Türk Hukuk Kurumu Atatürkçü Düşünce Derneği'nin doğduğu mekan olarak tarihteki yerini almıştır. Muammer Aksoy'un bürosunda düzenli olarak bir araya gelen kurucu kadro zaman zaman Türk Hukuk Kurumu'nda toplantılar düzenleyerek, derneğin kurucularının en güçlü ve tanınmış Atatürkçüler arasından oluşturulması için çaba gösteriyordu. Kuruluşun son aşamasında kurucu genel başkan Muammer Aksoy ile kurucu genel sekreter Anıl Çeçen, devletin resmi makamları ile kurdukları

temaslar sayesinde işlemleri tamamlayarak, ADD'nin kuruluşunu tamamlamışlardır. Muammer Aksoy'un bürokraside yer alan öğrencilerinin yardımları ve önde gelen hukukçuların katkılarıyla, ADD'nin kuruluş aşaması tamamlanmıştır. 1989'un 19 Mayıs günü kurucular kurulu basın toplantısı yaparak ADD'nin kuruluşunu resmen kamuoyuna açıklamışlardır. Aynı yılın sonbahar aylarında ise, Atatürk isminin dernek adında yer almasıyla ilgili resmi izin İçişleri Bakanlığında alınarak, ADD'nin resmi kuruluş işlemleri tamamlanabilmiştir. Soğuk savaşın bittiği tarihte kurulmuş olan ADD, küreselleşme sürecinin bütün sıcak gelişmeleri ile daha sonraki aşamalarda yüz yüze gelmiştir.

3 - ADD'nin KURUCULARI KİMLERDİR ?

1- Ord.Prof.Dr. HIFZI VELDET VELİDEDEOĞLU	26- İHSAN TOPALOĞLU
2- Prof.Dr. MUAMMER AKSOY	27- BEDRİ KORAMAN
3- Doç.Dr. ANIL ÇEÇEN	28- SAMİ N. ÖZERDİM
4- Prof.Dr. H. NUSRET FİŞEK	29- LERZAN AKYOLLU
5- Prof.Dr. HÜSNÜ GÖKSEL	30- Av. HAYRİ BALTA
6- Prof.Dr. RAGIP SARICA	31- JALE CANDAN GÜNAY
7- Prof.Dr. LÜTFÜ DURAN	32- MUSTAFA COŞTUROĞLU
8- Prof.Dr. CAHİT TALAS	33- RÜŞTÜ UZAL
9- Prof.Dr. MUZAFFER BAKİ AKSOY,	34- SUPHİ GÜRSOYTRAK
10- Prof.Dr. HİCRİ FİŞEK	35- NERMİN ÖZTUŞ
11- Prof.Dr. AYHAN ÇAVDAR	36- SABİHA ERİŞ
12- Av. Arif ÇAVDAR	37- MUALLA GÖKHAN
13- Prof.Dr. NEJAT KAYMAZ	38- SÜHEYLA KAYMAZ
14- Prof.Dr. FAZIL SAĞLAM	39- SACİT SOMEL
15- Prof.Dr. ÖZER OZANKAYA	40- HÜSEYİN EMRE
16- Doç.Dr. MUSTAFA ALTINTAŞ	41- ARSLAN KAYA
17- Doç.Dr. BAHRİYE ÜÇOK	42- SELAHATTİN CANBAY
18- Dr. GÜRBÜZ TÜFEKÇİ	43- TUNCAY DEMİRHAN
19- Dr. ARMAGAN CENGİZ BÜKER	44- AYYUK ERENBERK
20- Dr. ZİYA TİNEL	45- MEHMED ALDAN
21- Prof. Dr. ÇETİN ÖZOĞLU	46- FAHRETTİN TELSEREN
22- M. RAUF İNAN	47- HAYRİ OSMANOĞLU
23- CELİL GÜRKAN	48- İLTER ERTUĞRUL
24- KAZIM YENİCE	49- Hüseyin Avni GÜLER
25- AHMET HAMDİ BOYACIOĞLU	50- SÜREYYA ŞEHİTOĞLU

4 – ADD'ye KİMLER GENEL BAŞKAN OLDU ?

ADD'ye sırasıyla aşağıdaki isimler genel başkan olmuştur.

1- Prof.Dr. MUAMMER AKSOY,	4- Av. ARİF ÇAVDAR,
2- C E L İ L G Ü R K A N,	5- Prof.Dr. ÖZER OZANKAYA,
3- Prof.Dr. NEJAT KAYMAZ,	6- SÜREYYA ŞEHİTOĞLU,

7- SUPHİ GÜR SOYTRAK,
8- Av. BURHAN APAYDIN,
9- Y. GÜNGÖR ÖZDEN,
10- Av. HALİL İBRAHİM ŞAHİN,

11- Av. ERTUĞRUL KAZANCI,
12- ŞENER ERUYGUR,
13-TANSEL ÇÖLAŞAN

5- ADD NASIL BİR SÜREÇTE KURULDU ?

Atatürkçü Düşünce Derneği soğuk savaşın son döneminde kuruldu ve daha sonraları devreye giren küreselleşme aşamasının bütün safhalarında Atatürk ilkeleri doğrultusunda sürdürdüğü etkinlikleriyle devrede oldu. Soğuk savaşın son askeri dönemi, Atlantik emperyalizminin desteği ile Türkiye’de on yıllık bir hegemonya kurunca kamu kurumlarından ve üniversitelerden bir çok bilim adamı ve bürokrat işlerinden atılmış, böylece emperyalizm işbirlikçi kadroları aracılığı ile devletin içindeki Kemalist kadroları temizleyerek, Türkiye Cumhuriyetini uzaktan kumandalı yarı manda ve sömürge konumunda bir devlet haline getirmeğe çalışmışlardır. NATO aracılığı ile Türk Silahlı Kuvvetleri üzerinde oluşturmuş oldukları hegemonyayı iyi kullanarak, askeri darbeler üzerinden Türkiye’yi teslim almağa çalışmışlar ve gene orduyu kullanarak merkezi coğrafyada batı emperyalizminin istek ve arzularını gerçekleştirmek istemişlerdir. İşte, ADD böylesine sömürgeci bir sürecin Türk devletini Osmanlı devletinin son dönemindeki gibi sömürgeleştirilmesini önlemek üzere antiemperyalist ve Türk devletinin kuruluşunu sağlayan, Kuvayı Milliye geleneğinin temsilcisi olan Atatürkçü kesimler tarafından kurulmuştur.

1. Dünya Savaşı sonrasında başlayan ve yirminci yüzyılın sonlarına kadar devam eden soğuk savaş döneminde, Türkiye Cumhuriyeti kurucusu Atatürk’ün gerçekleştirdiği devlet modeline uygun bir doğrultuda Orta Doğu coğrafyasında varlığını korumuş ama küreselleşme dönemine geçilirken, yeni dünya düzeni dayatması ile karşı karşıya kalmıştır. Soğuk savaşın son yıllarında batı emperyalizminin desteği ile bölücü terör örgütü ülkenin doğu ve güneydoğu vilayetlerini terörist hareketler ile başkent Ankara’dan koparmağa çalışmıştır. Ayrıca bu aşamada gündeme gelen Avrupa Birliği oluşumu üzerinden Türkiye’de demokrasiyi genişletiyormuş görünümü altında ülkenin ulusal ve üniter birlikteliğini bozan ve Sevr haritasına benzer bir bölücü projeyi yeniden devreye sokmak isteyen dış dinamikler, Türkiye üzerinde baskıları artırarak Balkanizasyon sürecini Anadolu üzerinden Orta Doğu bölgesine taşımak istemişlerdir. Böylesine büyük bir değişim dalgası yurtdışından destekli bir dönüşüm projesi olarak Türk ulusuna dayatılınca, Kuvayı Milliye geleneğinin temsilcisi olan Atatürkçü kesimler bir araya gelerek, Türkiye’nin kendi varlığını savunması doğrultusundaki ulusal refleks hareketini gerçekleştirerek Atatürkçü Düşünce Derneği’ni kurmuşlardır.

ADD, 1990’lı yıllara girerken kurulurken, Türk devletinin yetmiş yıllık geçmişi önemli bir gösterge olarak, yeni bir yüzyılın eşiğinde Türk ulusuna yön gösteriyordu. Ülkenin önde gelen bilim adamları ve hukukçuları ulusal kurtuluş savaşı sonrası yaşanan olaylardan ve siyasal gelişmelerden ders alarak bir araya gelmişler ve birkaç yıllık bir arayış ve çalışma döneminden sonra Atatürkçü Düşünce Derneği’ni kurmuşlardır. Yirminci yüzyılın kazandırmış olduğu ulusal bilinç, bu aşamada Türk ulusuna yol gösterirken, cumhuriyetin getirmiş olduğu Atatürkçü birikim değerlendirilmiş ve Atatürk’ün ülkesine kurucu iradenin getirmiş olduğu siyasal kazanımlara uygun bir doğrultuda

tanınmış Atatürkçü otoriteler ve kişiler bir araya gelerek Türkiye'ye Atatürkçü Düşünce Derneği'ni kazandırmışlardır. Bu yönü ile ADD bir anlamda yirminci yüzyılın siyasal birikiminin geleceğe doğru bir örgütlenmesi ya da, yeni bir yüzyıla girerken elde edilmiş olan siyasal kazanımların, yeni kuşaklara ulaşabilmesi doğrultusunda gerçekleştirilen bir kurumlaşma girişimidir. Ülkenin tanınmış ve önde gelen Atatürkçüleri bir araya gelerek, Türkiye Cumhuriyeti'nin ilelebet payidar olabilmesi çizgisinde Atatürkçü Düşünce Derneği'ni Türk ulusuna kazandırmışlardır. Çağ değişimi dönemecinde, Atatürk'ün Cumhuriyetinin Türk ulusu içinde kurumsallaşması ve geleceğe doğru sürekliliğini devam ettirebilmesi için ADD kurulmuştur.

6 – ATATÜRKÇÜLÜK ÖRGÜTLÜ MÜ OLMALIDIR ?

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk büyük bir örgütçülük dehası olarak tarihe geçtiği için ve onun büyük başarısı ile Türk ulusu Türkiye Cumhuriyeti devleti çatısı altında çağdaş bir örgütlenme başarısı olarak tüzel kişilik kazandığı için, Atatürkçülük doğası gereği bir örgütçülüktür. Atatürk örgütçü kişiliği ile yaşamı boyunca çeşitli örgütler kurarak asıl amacına ulaşabilmiş ve içinde ulusal bir sır olarak sakladığı Türkiye Cumhuriyeti devletini kurabilmiştir. Bir anlamda, Atatürk'ün yaşamı ve Türk devletinin kuruluşu bir örgütlenme dehası olarak öne çıkmaktadır. Atatürk yaşamı boyunca çeşitli örgütler kurarak ve bunları yöneterek hedefine ulaştığına göre, O'nun izinden giden cumhuriyetin yeni kuşakları Atatürkçülüklerini örgütlenerek ortaya koymak durumunda kalmışlardır. Atatürk örgütçü olduğu için, Atatürkçüler de örgütçü olmak gibi bir sorumlulukla karşı karşıyadırlar. İşte ADD, böylesine örgütsel bir sorumluluğun sonucu olarak tüzel kişilik kazanmış bir ulusal demokratik kuruluştur.

Atatürk'ün yaşamı detaylı olarak incelendiği zaman tam anlamıyla bir örgütçü lider tipi ile karşılaşılmaktadır. Osmanlı Harbiyesinden yetişmiş bir kurmay subay olarak, imparatorluğun çöküş döneminde özgürlük için ilk gizli örgüt çalışmalarına öğrencilik yıllarında başlamış ve daha sonra da Vatan ve Hürriyet Cemiyeti'ni arkadaşları ile birlikte kurmuştur. Libya'da İtalyan işgaline karşı direnişi örgütledikten sonra Suriye'nin merkezi olan Şam kentine gelince bu örgütü kurarak, savaş yılları içinde örgütlü bir çalışma düzenini gerçekleştirmiştir. Balkan savaşı yıllarında Osmanlı devletinin Avrupa topraklarındaki mücadeleler içinde de yer alan Mustafa Kemal, Şam'da kurduğu Vatan ve Hürriyet Cemiyetinin Selanik'te de örgütlenmesini sağlayarak, ulusal direnişi imparatorluk topraklarının her bölgesinde örgütlemek için mücadele etmiştir. Aynı zamanda İttihat ve Terakki Cemiyeti içinde de yer alarak, emperyalizme karşı toplumun direnen kesimleri ile yakın ilişkilere girmiş ve böylece örgütlenme alanını genişletmiştir. Balkan savaşı sonrasında, ordu içinde gizli örgütlenmeye giderek topyekün bir savaşa ülke düzeyinde hazırlanma çabası göstermiştir. Ayrıca gerekirse bir ihtilal yaparak ülke yönetimindeki siyasal boşluğu doldurabilmek üzere de Ayyıldız Cemiyeti adı altında başka bir gizli örgüt kurmuştur.

Atatürk'ün en büyük dehası, tam bağımsız Türkiye Cumhuriyetinin kurulmasını sağlayan Müdafai Hukuk Teşkilatı'nı kurmuş olmasıdır. Ulusal kongrelerden bir Heyeti Temsiliye oluşturarak başına geçen ve halktan aldığı yetki ile, başkent Ankara'da yeni bir devlet kurma başarısını gösteren Atatürk'ün arkasında Anadolu ve Rumeli Müdafai Hukuk Teşkilatı vardı. Devletin kuruluşundan sonra, Atatürk bu örgütü Cumhuriyet Halk Partisi'ne dönüştürerek siyasal örgütün başına geçmiştir. Devleti kuran örgütün sonradan siyasal partiye dönüştürülmesi, Türk ulusunun

çağdaş bir cumhuriyete kavuşturulmasının esası idi. Sivas kongresi sırasında, gizlice zara ilçesine giderek orada, İslam coğrafyasında İngiliz ve Fransız istihbarat örgütlerine karşı Müslüman halkların haklarını koruyacak Muvahiddin isimli bir örgütü kurdurması da, gene onun örgütçülük dehasının bir başka göstergesidir. Böylece, yeni Türk devletinin eski Osmanlı coğrafyasındaki emperyalist saldırılara karşı da Müslüman toplumlar ile işbirliği yaparak savunma yapabilmeleri için de yeni bir gizli örgüt devreye sokuluyordu. Atatürk, bir antiemperyalist ulusalcı lider olarak Türk ulusuna ve eski Osmanlı ülkelerine bu doğrultuda öncülük yapmış, ikinci dünya savaşına doğru dünya sürüklenirken, Balkan yarımadasında Balkan Paktı, Orta Doğu'da da Sadabat Paktı gibi bölgesel örgütlenmelere öncülük etmiştir. Yaşamı boyunca örgütlenerek mücadele eden Atatürk, kendinden sonrası için de örgütlü bir siyasal yapılanmayı kurumlaştırabilmek için var gücü ile çaba göstermiştir.

7 – ADD KURULUŞ DÖNEMİNDE NASIL ÇALIŞTI?

ADD kuruluş çalışmalarını tamamladıktan sonra hem kurucu başkan Prof.Dr.Muammer Aksoy'un bürosunda hem de Türk Hukuk Kurumu'nun salonlarında kuruluş çalışmalarını tamamlamaya çalışmıştır. Bu aşamada derneğin kuruluşunu duyurmak, basın ve medya organları aracılığı ile Türk kamuoyu ile yakın bağlantılar kurmak gibi girişimler sürekli olarak yapılmış ve böylece kısa zaman içinde Türk ulusunun Atatürkçü Düşünce Derneği'nin kuruluşundan haberdar olması sağlanmıştır. Bu arada, Atatürkçü olarak tanınmış olan bazı yazar ve bilim adamları ile yakın ilişkiler kurularak bunların hem derneğe üye olmaları sağlanmış hem de çeşitli dergi ve gazetelerde ADD'nin kuruluşu ile ilgili yazılar yazarak, bu doğrultuda Atatürkçü kesimleri örgütlenmeğe yönlendirmeleri sağlanmağa çalışılmıştır. Cumhuriyet gazetesi gibi Atatürkçü kesimlerin yakın izlediği gazetede ADD ile ilgili yazılar ve makaleler yayınlanarak, Atatürkçü kesimler yeni dernek çatısı altında örgütlenmeğe davet edilmiştir.

ADD'nin kuruluşunu tamamlayarak tam bağımsız bir tüzel kişilik olarak ortaya çıktığı aşamada, soğuk savaş döneminin karşı kutbunu oluşturan Sovyetler Birliği'nin dağılması ciddi bir tedirginlik yaratmış ve Türk kamuoyunda çeşitli tartışmaların nedeni olmuştur. 12 Eylül döneminin NATO baskılı bir döneminde, Türkiye'de Atatürkçüler devlet düzeninden dışlanırken yola çıkan ADD kurucuları, Atlantik emperyalizminden Türkiye'yi kurtarmak üzere örgütlenirken, birden Sovyetler Birliği gibi dünyanın gelmiş geçmiş en büyük imparatorluğunun dağılması gibi beklenmedik bir olay ile dünya gündemi değişmiştir. Türkiye soğuk savaşın son yıllarında bir NATO işgali dönem yaşarken, birden tepesindeki büyük siyasal gücün ortadan kalkması ile tedirginlik ortamına girmiştir. İşte bu aşamada ADD'nin yeni bir Atatürkçü kuruluş olarak ortaya çıkmasıyla beraber, soğuk savaş sonrasında yeni bir dünya düzeni arayışına Atatürkçüler de bizzat ADD çatısı altında girme şansını elde etmişlerdir.

ADD'nin kuruluş dönemi çalışmalarında bir genel merkez binasına sahip olma arayışı öne geçmiştir. Ne var ki, kendi bürosunu dernek kuruluşu için tahsis eden kurucu genel başkanın derneğin kuruluşundan üç ay sonra öldürülmesi ADD'nin çalışmalarını sekteye uğratmıştır. Prof.Aksoy'un öldürülmesinden sonra kurucu üyelerden birisinin Kızılay'daki bürosuna taşınan ADD bir genel merkez binasına kavuşabilmek için uzun süre uğraşmak zorunda kalmıştır. Derneğin öncü kadrosu başlangıçta yönetim kurulunda yer aldığı için, kuruluş çalışmaları daha kolay bir biçimde

tamamlanabilmiştir. Dernek yönetim kurulu haftalık düzenli toplantılarını aksatmadan yaptığı gibi, diğer dernek ve örgütler ile yakın ilişkiler kurmak ve ortak çalışmalar yapmak üzere çeşitli girişimler gündeme getirilerek, bu doğrultuda adımlar atılmıştır. Yurt düzeyinde şube açmak için acele edilmemiş, bütün ülke de geniş bir örgütlenmeğe gitmeden önce, başkent Ankara'da güçlü bir genel merkez yapılanması gerçekleştirilmeğe çalışılmıştır. Hem kamuoyunun yakından tanıdığı Atatürkçü isimlere öncelik verilerek üye kayıt kampanyaları başlatılmış hem de çeşitli dernek ve vakıflar ile yakın ilişkiler oluşturularak ADD'nin kısa bir zaman dilimi içinde kamuoyunda etkin bir konuma kavuşabilmesi için çeşitli çalışmalar yürütülmüştür. Derneğin ilk genel kurul toplantısına giderken, ADD'nin üye sayısı birkaç yüzü geçmiş ve kamuoyunun yakından tanıdığı birçok değerli kişi ADD'nin üyeleri arasında yerlerini almışlardır. Böylece, dernek kuruluşundan sonra artık yeni bir yönetim kurulu çıkarabilecek güce ve şansa sahip olabilmıştır. Kuruluş döneminde öncelik güçlü bir genel merkez yaratma hedefine verilmiştir. Çeşitli baskılara ve sorunlara rağmen ADD'nin kuruluş aşaması zamanında tamamlanarak, genel kurul yapma noktasına gelinebilmiştir.

8- ADD'nin KURULUŞU NASIL KARŞILANDI?

Atatürkçü Düşünce Derneği'nin kuruluşu aşamasında çeşitli tepkiler ile karşılaşmıştır. Derneğin kuruluşundan önce yapılan çeşitli toplantılarda birbirinden çok farklı tepkiler gündeme gelirken, kuruluşun resmen açıklanmasından sonra da birbirinden çok farklı tepkiler öne çıkmıştır. Atatürkçü kesimlerin bir kısmı derneğin kuruluşunu sevinçle karşılarken, bazı kesimler de böyle bir kuruluşa gidilmesine gerek olmadığını açıkça öne sürebilmişlerdir. Bazı emekli subaylar, Türkiye'de devletin ve ordunun Atatürkçü olduğunu ve bu nedenle Atatürkçülüğün bağımsız bir dernek statüsü altında yeniden örgütlenmesine gerek olmadığını, devlet ve ordunun Kemalist yapılanması ve modeli devam ettiği sürece, bütün Türk halkının bu doğrultuda yoluna devam edeceği, bu yüzden yeni bir Atatürkçü kuruluşa gerek olmadığını, uygulamada ikilemelere ya da karışıklıklara yol açabileceğini bile dile getirmişlerdir. Konuya ideolojik devlet çizgisinde bakılması nedeniyle bu tür eleştiriler gündeme gelmiş ama zaman içinde demokratikleşme sürecinin getirdikleriyle beraber, devlet ve ordu Atatürkçülüğü dönemlerinin sona ermesiyle beraber ADD'nin bir demokratik milli örgütlenme olarak öne çıkmasıyla beraber millet Atatürkçülüğü dönemi başlamıştır.

İstanbul'da Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği'nin kurucu heyeti ile yapılan bir toplantıda bu kuruluşu temsilen konuşan Prof.Dr.Türkan Saylan, Atatürkçülüğün bittiğini ve Atatürk ilkelerinin geçerliliğini yitirdiğini hiç çekinmeden açıkça söyleyebilmiştir. Bunun üzerine, iki ayrı grubun bir araya gelerek ortak bir dernek kurmaları mümkün olamamış ve Atatürk ilkelerinin geçersiz kaldığını öne süren bir heyetin öncülüğünde İstanbul merkezli Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği adı altında ayrı bir örgütlenmeye gidilmiştir. Muammer Aksoy'un inançlı Atatürkçü çizgisi doğrultusunda ADD Ankara merkezli örgütlenirken, yeni Bizans sürecine doğru sürüklenen İstanbul'da, Atatürk ilkelerinin geride kaldığını öne süren bir kurucu kadronun öncülüğünde farklı bir dernek örgütlenmesine gidilmiştir. İstanbul kamuoyu yeni dönemde Atatürksüz bir geleceğe yönelirken ADD oluşumuna uzak durmuş ve bu doğrultuda İstanbul basınında ADD'nin kuruluşuna olumsuz tepkiler gösteren yayınlar çıkmıştır. Mahir Kaynak gibi istihbaratçılar ADD'yi yaklaşan darbenin sivil kadrosu olarak ilan ederken, Mehmet Altan gibi neoliberal yazarlar da sosyalizmin

çöktüğü bir aşamada Kemalizm'in yaşayamayacağını yazarak, ADD oluşumu ile dalga geçen bir Bizantiyen tavır sergilemiştir.

İslamcı ve dinci çevreler ise, Atatürkçü Düşünce Derneği'ni Kemalizm'in yeni örgütü olarak göstermişler ve geçmişten bu yana sergiledikleri Atatürk düşmanı tavır içinde ADD'yi de çok olumsuz bir yapılanma olarak lekelemekten kaçınmamışlardır. Küreselleşme sürecinde neoliberal mandacılar ile Atatürk düşmanlığında birleşen İslamcı ve dinci çevreler sahip oldukları geniş yayın potansiyeli ile Atatürk düşmanlığına devam ederlerken, ADD karşıtı bir tutumu da Türk kamuoyuna empoze ederek Türk halkının bu dernekten uzak durması doğrultusunda mahalle baskısı yaratmağa çalışmışlardır. Küresel sermayenin güdümünde yayın yapan büyük basın ise neoliberal görüşlerin etkisiyle, Atatürk'e uzak dururken ADD'ye tam anlamıyla karşıt bir çizgi izleyerek, bu örgütün darbeci bir çizgide ortaya çıkarıldığını iddia etmişlerdir. Ayrıca, Atatürk'e kasıtlı olarak uzak tutulan bazı milliyetçi kesimlerin de dini cemaatların etkisiyle ADD'den uzak durmağa çalıştıkları görülmüş ve bu yüzden, ADD'nin ülkedeki ulusalcı potansiyeli tümüyle çatısı altında toparlaması önlenmek istenmiştir. Laikliği dinsizlik olarak gösteren dinci kesimler, milliyetçi tabanın ADD çatısı altına girmesine engel olmuşlardır. ADD'nin kuruluşu, bu gibi tepkiler yüzünden fazlasıyla olumsuz karşılanmıştır. Ne var ki, bir avuç inançlı Atatürkçü'nün öncülüğünde, her türlü engele rağmen gene de Atatürkçüler Türkiye'nin en büyük milli demokratik kuruluşu olarak ADD'yi yaratmışlardır.

9 - ADD NASIL BİR AMAÇ İÇİN KURULDU ?

ADD'nin kuruluş amacı tüzüğünde aşağıdaki gibi belirtilmiştir :

“Madde 4 - Derneğin amacı, Atatürk'ün önderi olduğu Türk devrimini ve bu devrimin temelini oluşturan başta Altı Ok, Atatürk ilkelerini her alanda ilerlemeye açık ve sürekli geliştirici nitelikteki düşünce sistemini, devrimin bugünkü sonuçlarını ve yarınlara uzantılarını, Atatürk'ün düşüncelerini, davranışlarını, savaşlarını ve yapıtlarını inceleme, araştırma konusu yapmak, bunlara karşı girişim, adım ve akımlarla yasalar çerçevesinde düşünce savaşı vermektir.

Atatürk'ü, Atatürkçülüğü ve her alandaki uygulamalarını benimseyenlerin güçlerini bu bağlamda birleştirip Atatürk'ün belirlediği erekler doğrultusunda atılımları yaygınlaştırıp sürdürmek, devrim karşıtlarının ulusal yaşamı geriye çekme çabalarından toplumu korumak için her alanda aydınlatıcı ve uyarıcı hizmetler vermelerini gerçekleştirmektir.

Atatürk'ü, yapıtlarını ve Atatürkçü düşünceyi yıpratmak ve kötüye kullanmak amacıyla yapılan her tür kalkışmaya, söz ve eyleme gereken yanıtı vermek, olumsuzluk ve aykırılıkları gidermek, Atatürk'ün anlayışının, düşüncesinin, ilke ve atılımlarının özünü tüm anlamıyla açıklayıp değerlendirerek savunmaktır.

Hiçbir ayırım götmeden ve gözetmeden insan, anayasal demokratik düzen güvencesinde insan hak ve özgürlüklerini üstün tutarak yurttaşları tam eşitlikle kucaklayıp ulusal dayanışmanın temeli olan toplumsal barışı sürekli kılmak, her tür teröre ve sömüreye karşı çıkarak,Türkiye Cumhuriyetini çağdaş sosyal hukuk devleti niteliğiyle sonsuza değin bağımsız yaşatma istencini ve bu yolla Türkiye aydınlanmasını güçlendirmektir.

Madde 5- Dernek amacına ulaşmak için,

a - Türk devrimini, Atatürk'ü, Atatürkçülüğü, başta siyasal ve ekonomik, her alanda tam bağımsızlık, ulusal egemenlik, Lozan Barış Antlaşması, laik cumhuriyet, eğitim ve öğretim birliği olmak üzere, Atatürk'ün devrim ve ilkelerini tanıtır ve benimsetmek için bilimsel, kültürel, sanatsal ve toplumsal çalışmalara öncelik verir. Yapacağı ve yaptıracığı incelemelerle Atatürk'ün söz, yazı ve eylemleri ile birlikte başkalarının aktarılan ve değerlendirilen görüşlerini de ortaya çıkarır ve sonuçlarını yayınlar.

b-Atatürkçü düşünce konusunda gerekli araştırmaları yapmak ve sonuçlarını kamuoyunun yararlanmasına sunmak üzere uzmanlar kurulu niteliğinde Atatürk Akademisi ile bu akademiye bağlı enstitüler, araştırma merkezleri ve Atatürk belgeliği kurar.

c-Türk devrimi ile Atatürk ilkelerinin Atatürk'ün görüş ve davranışlarının düşün kaynağını devrimci anlayış ve tutumla halk kitlelerine yansıtıp benimseterek, Türkiye'nin sorunlarına Atatürkçülük yönünden çözümler üretir ve O'nun düşünce kalıtını korumak için uluslar arası birikimi devinime sokar.

d-Ulusal egemenliği tam olarak gerçekleştirmek, ulusu tam bağımsızlık ilkesi uyarınca usa, bilime ve barış severliğe öncelik vererek Atatürk'ün amaçladığı çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkarmak için gerekli çalışmaları yapar.

e -Görüşlerini duyurmak ve benimsetmek için her tür bilimsel toplantı, sanat ve spor etkinlikleri, gösteri yürüyüşleri, yarışmalar düzenler. “

IO- ADD NASIL BİRTÜZÜK İLE ORTAYA ÇIKTI?

Atatürkçü Düşünce Derneği, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde geçerli olan Dernekler Kanunu ve hukukuna göre kurulmuştur. Dernekler ile ilgili yasa ve hukuk kuralları gereğince örgütlenen ADD, ülkemizde Atatürkçülüğün demokratik kitle örgütlenmesi ve sivil toplum yapılanması doğrultusunda bir hukuksal varlık ortaya koymuştur. Derneğin kuruluş aşamasında, kamuoyuna açıklamalar ve ilk tüzük kurucu genel başkan Prof.Dr.Muammer Aksoy'un başkanlığında kurucu heyet tarafından hazırlanmıştır. 1989 yılında kurulan derneğin çeyrek yüzyıllık geçmişinde zaman zaman tüzük değişiklikleri yönetim kurulları tarafından genel kurullara getirilmiştir. Yeni tüzük önerilerinin bir kısmının kabul edilmesi ile derneğin daha güçlü ve etkin çalışması hedeflenmiştir. Karşı çıkılan tüzük değişikliği önerileri ise daha çok yönetim kurullarının kendi değerlendirmelerine göre ortaya koydukları sübjektif metinler olmuştur.

Atatürkçü Düşünce Derneği kuruluşu itibarıyla merkezi bir örgütlenme olmuştur. İlk olarak genel merkez örgütlenmesi tamamlanarak tüzel kişilik olma hakkı elde edilmiştir. Dernekler mevzuatına göre, isminde “Atatürk” adı yer alan bir kuruluş olması nedeniyle Bakanlar Kurulu izni gerekmiş ve bu izin İçişleri Bakanlığında alındıktan sonra, Derneğin merkezi örgütlenmesi tamamlanmıştır. ADD tüzüğü bu doğrultuda merkezi yapılanmayı esas alan bir model olarak ortaya konulmuştur. Derneğin genel merkezinin oluşumu tamamlandıktan sonra yurt düzeyinde şubeler ve temsilcilikler açılarak yaygın bir örgütlenme modeli oluşturulmak istenmiş ama bu aşamada Avrupa'da yaşamlarını sürdürmekte olan Atatürkçü Türklerin öne geçmesi üzerine yurt dışı örgütlenme konusu yurt içi örgütlenme girişimlerinden önce gündeme gelmiştir. ADD tüzüğünün

yurt dışı şube açma konusunda yeterli bir düzenleme getirmemesi nedeniyle, yurt içi örgütlenmelere öncelik verilmiş, Avrupa ülkelerinden gelen şube açma önerileri ise kurucu heyetlerin yaşadığı ülkelerdeki geçerli olan yerel hukuk düzenlemeleri doğrultusunda, ADD adını taşıyan bağımsız derneklerin oluşturulması yoluna gidilmiştir.

ADD tüzüğü'nün giriş kısmında, derneğin kuruluş nedeni geniş bir çerçevede açıklanarak böylesine bir atılımın gerekçeleri kamuoyuna açıklanmıştır Bağımsızlığı tehlikeye düşen Türkiye cumhuriyetinin ulusal egemenlik ilkesi doğrultusunda hareket ederek tam bağımsızlığına sahip çıkacağı, akla ve bilime dayanan Atatürk ilke ve devrimlerine sahip çıkılacağı, her türlü ırkçılığın, kaba kuvvetin ve emperyal saldırıların reddedilerek çağdaş bir ulus devlet olarak hareket edileceği ve Atatürk ilke ve devrimleri doğrultusunda Türk ulusunun dünya uluslar ailesinin onurlu bir üyesi olacağı belirtilerek, Atatürkçü Düşünce Derneği'nin böylesine büyük bir projeyi gerçekleştirmek üzere Türk ulusu tarafından kurulduğu açıklanmıştır. Merkezi örgütlenme ilkesi doğrultusunda kuruluşunu tamamlayan ADD'nin genel merkezinde yönetim, denetim, disiplin bilim-danışma kurulu gibi temel organlar oluşturulmuştur. İki yılda bir başkent Ankara'da toplanan genel kurul toplantısına tüm şubelerden gelen delegelerin katılımı ile toplantı tamamlanmakta ve genel merkez organlarının seçimi yapılmaktadır. Dernek tüzüğü'nde genel merkez organlarının nasıl çalışacağı ve hangi ilkelere göre hareket edeceği açıklanmıştır. ADD'nin merkezi bir örgüt olması nedeniyle şubeler ve örgütün çalışmaları ile ilgili ilkeler de değişik maddeler içinde genel merkez tüzüğü içinde yer almıştır. Dernek kurucuları ve ilgili geçici maddeler de tüzüğü'nün son maddelerinde yer alarak, Atatürkçü Düşünce Derneği'nin dernekler hukukuna göre düzgün bir çalışma ortamına sahip olması sağlanmıştır. Daha sonraki yıllarda tüzükte bazı değişiklikler yapılmasına rağmen, kurucuların getirmiş olduğu ana çatı ve ilkeler korunmuştur.

11 - ADD'de NASIL BİR KURUCU İRADE VARDI ?

ADD'nin sahip olduğu kurucu irade, kurucu heyet tarafından taşınmış olan Kuvay-ı Milliye hareketinin temelinde var olan ulusal iradenin günümüze yansıyan boyutudur.. Bir anlamda ADD'nin temelinde yatan kurucu iradenin, Türkiye Cumhuriyeti devletini kurmuş olan kurucu iradenin yirmi birinci yüzyıla girerken ortaya çıkan uzantısı olarak görmek mümkündür. Yirminci yüzyılın başlarında imparatorluk devleti emperyalizm tarafından çöktürülerek devre dışı bırakıldığı için, Türk ulusu tarihten gelen bir varlık olarak kendi içinden çıkardığı doğal temsilciler ile çöken devletten çağdaş bir devlete geçişi başarmıştır. Merkezi coğrafyada bin yıllık Türk egemenliğine son vermek, böylesine büyük bir iktidarın arkasında var olan Türk ulusunu tarihten silmek isteyen emperyalizme karşı direnerek, var olma ve yaşama hakkını güvence altına alan Türk ulusu, büyük bir kurtuluş savaşı vererek bağımsızlığını elde etmiş ve tam bağımsız Türkiye Cumhuriyeti devletini kurabilmiştir. İşte böylesine bir zaferi Türk ulusunun bağrından çıkan kurucu iradenin varlığı ve gücü ile açıklamak mümkündür.

Sivas Kongresinde seçilen Heyeti Temsiliye kurulu, kurucu kongrelerden elde edilen kurucu iradeyi taşımış ve bu iradenin temsilciler aracılığı ile başarılı bir biçimde taşınmasıyla da, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin Ankara'da açılmasıyla beraber bağımsız Türk devleti kurulmuştur. Ulusal kurtuluş savaşını ve Türk devletini başarıyla sonuca götüren kurucu irade, daha sonraki aşamalarda Türkiye anayasalarında yer alarak, Türk ulusunun varlığını sürdürme mücadelesinin hukuksal

temelini oluşturmuştur. Türkiye Cumhuriyetinin temelinde var olan kurucu irade, Türk devletinin hukuksal değerlendirilmesi açısından önem taşımakta ve devletin hem varlığını hem de modelini güvence altına almaktadır. Tarihsel süreç içinde varlığına yönelik tehlikeye karşı direnen ve mücadele ederek varlığını koruyan Türk ulusunun, bağımsız Türk devletine yönelerek geleceğini güvence altına alabilmesinin hukuksal dayanağını oluşturan kurucu iradenin korunarak geleceğe taşınması Türk ulusunun yoluna devam edebilmesi ve Türkiye Cumhuriyetinin illebet payidar olabilmesi açısından yaşamsal bir öneme sahiptir.

Atatürkçü Düşünce Derneği'nin kurucuları, Atatürkçü ve Kuvay-ı Milliyeci kişilikleriyle geçmişten gelen kurucu iradenin günümüzdeki temsilcileri gibi hareket ederek, kurucu önder Atatürk'e ve ilkelerine sahip çıkan ikinci bir Kuvay-ı Milliye örgütü olarak bu derneği oluşturmuşlardır. Kurtuluş savaşı sonrasında yüzyıla yakın bir süre devam eden cumhuriyet devleti yapılanmasının kurucu iradeden gelen biçimiyle devam edebilmesi için, tarihteki kurucu iradenin yenilenmesi gerekmiştir. Kurucu önder Atatürk'ün izinden gidenler ve O'nun ilkelerine sahip çıkanlar, tarihten gelen kuruculuk iradesini bu kez kurucu önder Atatürk'ün ortaya koymuş olduğu esere sahip çıkmak üzere kullanmışlar ve emperyalizmin Türk devletini tasfiye sürecine zorlaması karşısında harekete geçerek, Atatürk ilke ve devrimlerine sahip çıkmak üzere Türk ulusunun büyük çoğunluğunu kapsayan bir büyük milli demokratik kuruluş oluşturmak üzere harekete geçmişlerdir. ADD'nin kurucuları bir anlamda, cumhuriyetin kurucularının emanet bıraktığı kurucu iradeye sahip çıkarak, Atatürk ve Türk ulusunun eseri olan Türkiye Cumhuriyeti'ni korumak ve kollamak üzere yola çıkmışlardır. Milli kurucu iradenin eserine sahip çıkmak da, temeldeki kurucu iradenin uzantısı olarak bir anlamda koruyucu ve devam ettirici bir ulusal misyonun geleceğe taşınmasıdır. ADD kurucuları tıpkı Türkiye Cumhuriyeti kurucuları gibi, Atatürk ilke ve devrimlerine sahip çıkmak üzere yola çıkmışlar ve bu doğrultuda bir yasal yapılanmaya giderek, Türk ulusunun her türlü tehlike, tehdit ve saldırıya karşı örgütlü bir güce sahip olabilmesi için ADD çatısı altında geleceğin Kuvay-ı Milliye örgütlenmesine gitmişlerdir.

12- ADD'nin MÜDAFA-İ HUKUKTAN GELEN YÖNÜ NEDİR ?

Atatürkçü Düşünce Derneği, ulusal kurtuluş savaşı yıllarında Türk ulusunun oluşturduğu Anadolu ve Rumeli Müdafai-i Hukuk Teşkilatı'nın günümüzdeki devamıdır. Batı emperyalizminin orduları Osmanlı devletinin merkez toprakları olan Anadolu ve Rumeli bölgelerini işgal ederek Türk ulusunun elinden alma girişimine kalkıştığı aşamada Türk halkı direnmiş, Mondros Mütarekesi ile Osmanlı devletinin hegemonyası sona erdirilince Türk gençleri dağa çıkarak işgal ordularına karşı savaşmış, Türk ulusu da okul binalarında kongreler düzenleyerek devletsizlik ortamında kendi bölgelerini ve ülkelerini yöneterek yabancılara muhtaç bir duruma düşmemek için büyük özveride bulunmuşlardır. Her şeyin bittiği bir anda, bir ulusun seferber olmasıyla başlayan Kuvay-ı Milliye hareketi, daha sonraki aşamada ülke düzeyinde örgütlenerek Müdafai-i hukuk Cemiyetine dönüşmüş ve bu örgütün disiplinli çalışmaları sayesinde de başarıya ulaşmıştır. Ulusal bir güç birliği sayesinde kazanılan kurtuluş savaşı, Türk ulusunun geçmişten gelen ve tarihsel süreç içinde kazanılmış olan haklarına sahip çıkarak onurlu bir yaşam düzeyi oluşturma noktasına geldiğinde Müdafai-i Hukuk Cemiyeti örgütlü bir yapılanma ile tarih sahnesine çıkmıştır

Müdafai Hukuk Cemiyeti Türk ulusunun yok edilmek istendiği sırada gündeme gelen bir direniş örgütlenmesidir. Atatürkçü Düşünce derneği de iki dünya savaşı sonrasında bütün dünyayı etkisi altına alan soğuk savaş döneminin sona ermesiyle başlayan yeni bir sıcak dönem olarak küresel emperyalizmin saldırıya geçtiği aşamada gündeme gelen direniş örgütüdür. Uluslararası tekeli şirketlerin öncülüğünde ve finans kapital düzeninin patronluğunda küresel sermaye merkezleri ulus devletlere saldırıya geçerek bunları küçük eyaletlere bölerek emperyalizmin önünü açmağa çalıştıkları sırada, ADD bugünün Müdafai Hukuk Cemiyeti olarak devreye girmiş ve Türk ulusunun kazanılmış haklarını koruma noktasında öne çıkarak kendisinden beklenen aktivist bir tutumu Türk kamuoyuna yansıtarak Türklerin yalnız olmadığını, arkalarında büyük ve güçlü bir örgütlenme olarak ADD'lerin bulunduğunu ortaya koymuştur. Tıpkı Müdafai Hukuk günlerinde olduğu gibi Atatürkçü Düşünce Derneği yurt düzeyinde yaygın örgütü ile Türk ulusunun bütün kazanımlarına sahip çıkmış ve emperyal saldırıların önünde katı bir duruş sergileyerek, Türk ulusunun geleceğe dönük umudunu kurumlaştırmıştır.

Batı blokunun önde gelen emperyal ülkeleri yüz yıl önce 1. Dünya Savaşı sonrasında gerçekleştiremediklerini 21. Yüzyılın başlarında yeniden gündeme getirmek gibi bir 3. Dünya Savaşı senaryosuna karşı, Türk ulusunun dikkatli olmasını ve bu doğrultuda Türk devletinin de hiçbir emperyal senaryoya alet olmamasını sağlama konusunda iktidardaki ya da muhalefetteki siyasal partiler üzerlerine düşen sorumlulukları yerine getirmediği noktada ADD, günümüzün Müdafai Hukuk örgütlenmesi olarak siyasal boşlukları doldurmak üzere devreye girmiş, parti politikalarından uzak durarak ele alınmayan ulusal sorunların kamuoyuna yansıtılması ve bunun için gerekenlerin yapılabilmesi doğrultusunda öncü ve girişken bir tutum sergileyerek Türkiye'nin gereksinim duyduğu girişimleri teker teker devreye sokabilmiştir. Bugünün küresel emperyalizminin saldırılarına karşı çıkmak ve direnerek Türk ulusunun kazanılmış haklarının elinden alınmasını önlemek doğrultusunda ADD çok ciddi bir sosyal aktiviteye gündeme getirerek, Türkiye Cumhuriyetinin hala yoluna devam edebilmesini sağlamıştır. ADD'nin Müdafai Hukuk hareketinden gelen yönü, günümüzde aynı doğrultuda emperyalizme ve siyonizme karşı mücadele ederek, Türkiye'nin ulusal egemenliğe dayanan bağımsız yaşam düzenini her türlü tehdide karşı korumaktır. Bu açıdan, ADD için günümüzün Müdafai Hukuk örgütü denilebilir.

13 - ADD'deki KADRO ve YÖN BİRİKİMİ NEDİR?

Atatürk bir filozof ya da teorisyen değildi, asker kökenli bir eylem adamı idi. Bu nedenle, Türkiye tarihi içinde Atatürk hep bir eylem ve siyaset adamı olarak görev yapmış ama Marks ya da Engels gibi ortaya sistematik bir kuram koymamıştır. Dünya tarihindeki olaylar birbiri peşi sıra ortaya çıktıkça Osmanlı İmparatorluğu derin sarsıntılar geçirerek dağılma aşamasına gelmiş, Mustafa Kemal de arkadaşları ve örgütleriyle beraber Türk ulusu için bir şeyler yapmağa çalışmıştır. Her gün ortaya çıkan olaylar ya da siyasal gelişmeler karşısında Atatürk her zaman bir şeyler söyleyerek tavır almak durumunda olmuş, böylece gelecekte Atatürkçülük ya da Kemalizm adı verilecek olan bir siyasal davranış biçimi zaman içinde gelişerek ortaya çıkmıştır. Ne var ki, siyasal alanda çeşitli teoriler ve siyasal kuramlar ortaya çıktıkça Kemalizm'in de teorik bir alt yapıya kavuşturulması gerekmiştir. Bu boşluğu doldurmak üzere bazı bilim adamı ve yazarların devreye girmesiyle beraber Türkiye'de Atatürkçü bir dünya görüşü sistematik olarak geliştirilmeğe çalışılmıştır.

1930'lu yıllarda, Cumhuriyetin kurucu kadrosu içinde yer alan beş düşünce adamının öncülüğünde KADRO isimli bir dergi çıkartılarak daha sonraları Kadro hareketi olarak adlandırılan bir siyasal çıkış devreye sokulmuştur. Çıkardıkları dergide Türkiye ve dünya sorunlarına çözümler getirmeğe çalışan Kadrocular, bir devrimin ancak yetişmiş kadro ile başarılabilceğini, bunun içinde belirli alanlarda uzmanların yetiştirilerek ortak çalışmalara doğru yönlendirilmeleri gerektiği fikrini geliştirmişlerdir. Sosyalizm, Liberalizm ve Faşizm gibi siyasal ideolojilere karşı Kemalizm'i alternatif bir düşünce sistemi olarak geliştirmek isteyen Kadroculara karşı Atatürk mesafeli durmuş ve donup kalmamak için ideolojik bir yapılanmaya yanaşmayarak derginin kapatılmasını sağlamıştır. Benzeri bir girişim, 27 Mayıs askeri darbesi sonrasında ulusal solcu aydınların imzaladıkları Yön bildirisi ile başlamış ve aynı adı taşıyan bir derginin birkaç yıl yayınlanmasıyla beraber Atatürkçü kesimde Yöncü bir akım öne çıkmıştır. Yirminci yüzyılın ikinci yarısında, 2. Dünya Savaşı sonrasında dünyanın yeni gelişmelere doğru kaydırıldığı bir aşamada, dünyanın yönünün belirlenerek buna göre bir ulusal çıkış yönünün Türkiye için de belirlenmesi gerekliliği Yön hareketi tarafından geliştirilmeğe çalışılmış ama emperyalizmin terör ve siyasal darbe kısıncı içine çekilen Türkiye'de, Yön hareketinin çizdiği doğrultuda bir ulusal solcu hareket Kemalizm'in yeni uzantısı konumunda geliştirilememiştir.

Türkiye'deki Atatürkçü hareketin biçimlenmesinde ve teorisinin geliştirilmesinde son derece etkin olan Kadro ve Yön hareketleri çıkardıkları dergi üzerinden geliştirdikleri makaleleri ile Türk kamuoyu üzerinde fazlasıyla etkili olmuşlardır. Bu iki akım, Atatürkçü kesimleri yönlendirirken devlet kuran Atatürk'ün partisi üzerinde de etkili olmuşlar ve bu yoldan Türkiye siyasetinin ulusal çizgide yönlendirilmesinde önde gelen bir misyona sahip olmuşlardır. 1. ve 2. Dünya Savaşı sonrası hareketleri olarak Türkiye'deki siyasal düşünce boşluğunun doldurulmasında etkili olan bu iki akım, Atatürk'ün partisinde olduğu gibi, Atatürkçülerin milli demokratik kitle örgütü olarak kurulmuş olan Atatürkçü Düşünce Derneği'nin siyasal yapılanmasında düşünsel yönden önemli katkılar sağlamıştır. Kadro hareketi devlet kuran bir siyasal partiye düşünce desteği sağlarken, Yön hareketi de kendi yönünü arayan Türkiye'ye yol göstermek bir misyonu üstlenerek hareket etmiştir. Atatürkçülüğe düşünsel temel sağlayan, Kemalizm'in diğer ideolojiler karşısında güçlendirilmesini gerçekleştiren bu iki siyasal akımın Atatürkçü Düşünce derneği için de temel dayanak ve çıkış noktalarını oluşturdukları söylenebilir. Bugün hızlı bir değişim süreci içinde Türkiye Cumhuriyeti ve Atatürkçülük var ise, bu başarının arkasında Kadro ve Yön hareketlerinin son derece geniş bir desteği olduğu unutulmamalıdır. ADD, bugün Türkiye'nin geleceğini ararken, Kadro ve Yön dergilerinden yararlanmaktadır.

14 - ADD 'deki TÜRK OCAKLARI BİRİKİMİ NEDİR?

İmparatorluktan ulus devlete geçerken nasıl bir ulus devlet kurulacağı belli değildi. Osmanlı milletini yaratma çabaları çok uluslu imparatorluk toprakları üzerinde geçerli olamadı. Bunun üzerine, Fransız ulus devrim modelinin merkezi olan Paris'te ulusculuk akımları gelişirken, bu kente Osmanlı devletinden gelen gençler de ulusculuk çizgisinde yetiştirilince ortaya Türkçülük akımı ve Jön Türkler olgusu çıkmıştır. En güçlü ulusculuk akımı Rusya'da çıkınca, bu ülkedeki Müslümanlar arasında da Tatarların öncülüğünde bir Türkçülük akımı başlatılmıştır. Rusya'daki Türkçülük akımının önde gelenleri bu ülkeden kovulunca bunlar da İstanbul'a gelerek Balkan savaşları sonrasında Türk Ocaklarını milli bir kuruluş olarak örgütüyorlardı. Türk Ocakları ve bu

kuruluşun yayın organı olan Türk Yurdu dergileri kısa zamanda Osmanlı devletinin sınırları içinde etkili olarak geride kalan Osmanlı ahalisinin hızla Türkleşmesinde etkin oluyorlardı. Böylece çok uluslu imparatorluktan ulus devlete geçilirken, yeni kurulacak ulus devletin adındaki kimlik Türk Ocakları sayesinde Türk olarak öne çıkıyordu.

Atatürk ulusal kurtuluş savaşı sırasında Anadolu vilayetlerini dolaşırken, hangi ile gitse buradaki Türk Ocağı şubelerini ziyaret ederek yaptığı konuşmalarda Türk ulusunun geleceğinden söz ediyordu. Böylece, ulusal kurtuluş savaşı ile beraber ortaya çıkan Kemalist hareketin temel kurumlarından birisi de Türk Ocakları olarak geliyordu. Bu aşamada başlayan Atatürk ve Türk Ocakları ilişkisi sonraki yıllarda da devam etmiş ve Türk ulus devletini dünya sahnesine çıkaran Atatürk'e Türk Ocakları Türkçülük okulu olarak hizmet vermiştir. Türk devletinin kurucu önderi olarak Atatürk'ün Türk Ocakları kuruluşu ile bu kadar yakın ilişkiler içinde olması da, sonraki aşamada ulus devlet kurulurken yeni devletin adının Türkiye olmasında önemli rol oynuyordu. Balkanlarda doğan ama Anadolu'da bir ulus devlet kurmak zorunda kalan Atatürk'ün düşünce ve siyasal yapılanmasının belirginlik kazanmasında, Türk Ocakları etkili olarak Türk devletinin kuruluşuna giden yolda Türkçülük akımını öne çıkarıyordu. Bu çerçevede Atatürkçülük akımı Atatürk üzerinden Türkçülük tabanına oturuyor ve Kemalizm Atatürk çizgisindeki Türklerin yeni dünya görüşü haline geliyordu.

Atatürkçü siyasal birikime sahip çıkmak durumunda olan Atatürkçü Düşünce Derneği'nin oluşumunda da Türk Ocaklarından gelen Türkçülük akımının önemli bir payı bulunmaktadır. Atatürk Türk Ocaklarına dayanarak yeni kurduğu devletin adını Türkiye Cumhuriyeti olarak koyduğuna göre, O'nun izinden giden Atatürkçülere de düşen görev Türk Ocaklarının tarihsel birikimini ADD çatısı altında ele alarak değerlendirmek ve Türk devletinin geleceğe dönük siyasal gelişmeler süreci içinde korunması için Türk Ocakları ile yakın bir ilişki ağına girerek işbirliği ve ortak çalışmalarını geliştirmektir. Bugünün koşullarında belirli siyasal kadrolar Türk kimliğine ve devletin adında bulunan Türkiye sıfatına karşı çıkarırken resmen Türk ulusu ve Türk devletine karşı düşmanlık yaparak, Atatürk'ün önderliğinde kurulmuş olan Türkiye Cumhuriyetini dünya haritasından silmek için saldırıya geçmektedirler. Atatürkçü Düşünce Derneği, antiemperyalist doğrultuda bu gibi saldırılara karşı çıkarken ve Atatürk'ün eseri olan Türkiye Cumhuriyetini korurken, hem tarihten gelen Türk Ocağı birikimine sahip çıkmak hem de, bugün gene yaygın bir milli demokratik kuruluş olarak çalışmalarını üst düzeyde yürütmekte olan Türk Ocakları örgütü ile işbirliği yaparak Türkiye Cumhuriyetinin ilelebet payidar olabilmesi çizgisinde ortak çalışmalara yönelmek durumundadır. Geçmişten gelen siyasal ayrılıkların bir yana bırakılarak, Türkiye ve Türklük'ten yana bütün kesimlerin her türlü tehdit ve emperyal saldırıya karşı dayanışma içinde işbirliğine yönelmesi ve bu çizgide ortak çalışmaların etkin bir biçimde yapılması gerekmektedir.

15 - ADD'deki HALKEVLERİ BİRİKİMİ NEDİR ?

Atatürk Türk Ocakları ile birlikte çalışarak Türk devletini kurmuş ve devletin kuruluş çalışmalarını on yıllık bir zaman dilimi içinde tamamladıktan sonra yeni bir kültürel yapılanma olarak Halkevlerini kurarak, Türk ulusu içinde yer alan eski imparatorluk ahalisini halkçılık temeline dayanan bir ulusal bütünleşmeye yönlendirmiştir. Halkevlerinin açılışı sırasında "Halkevleri ile vatandaşa kucak açılması, ülkede toplumsal devrim yaptı" diyen Atatürk, ülkenin beş bini aşkın

köşesinde bu yaygın halk eğitimi kuruluşunu devlet desteği ile güçlendirerek ülkede orta çağdan kalma toplumsal yapıyı dönüştürerek kısa zamanda çağdaş bir toplum yaratmayı başaramıştır. Kentlerde kurulan Halkevlerini köylerdeki Halk Odaları izlemiş böylece çağdaş uygarlığın ışığını genç cumhuriyet yönetimi ülkenin dört bir yanına dağıtabilmiştir. Halkevleri bu yönü ile Atatürk'ün kültür ve toplumsal dönüşüm kurumu olmuştur.

Atatürk, 1930'lu yıllarda Türkiye Cumhuriyetinin kuruluşunu tamamladıktan sonra, bu yapıyı geleceğe dönük bir çizgide kurumlaştırmaya yöneliyordu. İşte bu aşamada hem Türk Tarih ve Türk Dil Kurumlarını kuruyor hem de Halkevlerinin açılışını bizzat yaparak Türk toplumunun içindeki farklılıkların aşarak bütünleşmesinin önünü açıyordu. bu doğrultuda alt kimliklere dayalı bir mikromilliyetçiliğin Türkiye'yi bölmesi tehlikesine karşı, halkçılık esasına dayalı bir ulusculuk ile Misak-ı Milli sınırları içinde yaşamını sürdüren bütün Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarını cumhuriyetin eşit yurttaşları haline getiriyordu. Halkçılık ilkesinin ulusculuk ilkesi ile beraber cumhuriyetin temel ilkeleri arasında yer almasının nedeni, her türlü etnik, dinsel ve ırksal farklılığın ya da alt kimlikçiliğin ötesine gidilerek toplumsal bütünleşme ile çağdaş bir ulusal toplumun yaratılmasına çalışılıyordu. Bir anlamda ayrıcalıksız ve sınıfsız bütünleşmiş bir ulusal toplum halkçılık temeline dayanılarak oluşturulmak isteniyordu. Türkiye'nin ulusal sınırlarının on katı genişlikteki Osmanlı ülkelerinden gelen farklı toplulukların çağdaş Türk ulusu içinde eşit yurttaşlar olarak yer alması hedeflenirken, Halkevleri ülkenin her köşesinde şube açarak toplumsal bütünleşmenin halk okulları olarak geliyordu.

Atatürkçü Düşünce Derneğinin geleceğe taşımaya çalıştığı Atatürkçü birikimin içinde Halkevlerinin Türk Ocakları kadar önemli bir rolü vardır. Atatürk ilkelerinin ve temel Cumhuriyetin değerlerinin halk kitlelerine yansıtılmasında, Halkevleri birer hal okulu olarak görev yapıyor ve çağdaş uygarlığın bütün ürünleri Halkevleri üzerinden Türk halkına ulaştırılıyordu. Bu açıdan Halkevlerinin Türkiye'ye bir uygarlık taşıyıcısı rolü vardır. Bu yönü ile Atatürkçü siyasal birikimin önde gelen kurumlarından birisi olan Halkevleri'ne de Atatürkçü Düşünce Derneği sahip çıkmak durumundadır. Halkevlerinin bir Atatürk kurumu olarak Atatürkçü mücadele içinde yer alması ve günümüz koşullarında bazı marjinal kuruluşlar ile Marksist çizgideki kuruluşlar ile ortak hareket etmesine karşı, Atatürkçü Düşünce Derneği bu Atatürk yadigarı halk kuruluşuna Kemalist çizgide yaklaşarak, Türkiye'den yana ulusal kuruluşların antiemperyalist ortak mücadelesine Halkevleri'ni katabilmelidir. Halkevlerinin gerçek kuruluş nedeni birbirinden farklı toplulukları halkçılık potasında bütünleştirerek ulusal kalkınmaya katkı sağlamaktır. Halkçılık esası ile toplumsal farklılıkların aşılması için Atatürk tarafından oluşturulan Halkevlerinin yeniden ulusal bağımsızlık ve antiemperyalizm çizgisine kazanılabilmesi için, Atatürkçü kesimlerin mücadele etmesi ve Atatürkçü Düşünce Derneği'nin bu doğrultuda harekete geçerek Türkiye Cumhuriyetinin yeni Sevr planları doğrultusunda parçalanmasına giden yolda Halkevleri'nin bu tür emperyal oyunlara alet olmayarak antiemperyalist Kemalistler ile birlikte ortak mücadele etmesini sağlayabilmelidir.

16 - ATATÜRK'ÜN PARTİSİ VARKEN NEDEN ADD KURULDU ?

12 Eylül askeri müdahalesi, ABD'nin soğuk savaşı sona erdirmek üzere planladığı bir biçimde Türkiye'de bir NATO rejimi olarak gelmiş ve ülkedeki bütün siyasal partiler ile büyük kuruluşları ve meslek örgütlerini kapatarak yargılamıştır. Bir anlamda Türkiye'yi ve Kemalist Cumhuriyet rejimini

bitirmek üzere gündeme getirilen bu askeri rejimin ana hedefi, Türkiye Cumhuriyeti devletini kuran Atatürk'ün partisini kapatmaktı. NATO darbesi Türkiye'yi gelecekte dönüşüme zorlamak üzere baskıları artırınca, Atatürk'ün partisi ile beraber tüm Atatürkçü kadrolar da devlet ve üniversite kadrolarından ayıklanarak ülke de, ulusal kurtuluş savaşından gelen devlet modelinin direnmesi önlenmek istenmiştir. Atatürk'ün partisinin askeri rejim aracılığı ile kapatılmış olması Atatürkçüleri yeni bir arayışa sürüklemiş ve ortaya çıkan yeni durumda partileri elinden alınan Atatürkçüleri yeni bir örgütün çatısı altında toplama gereksinmesi ortaya çıkmıştır. Bir anlamda Atatürk'ün partisinin ABD ve NATO baskısıyla kapatılması, Atatürkçü Düşünce Derneği'nin kurulmasına giden yolun açılmasını sağlamıştır. Örgütsüz kalan Atatürkçüler yurdun her köşesinden örgütlenme arayışı içerisine girdikleri zaman, ADD'yi ortaya çıkaran süreç başlamıştır.

Aslında soğuk savaşın son döneminde Atatürk'ün partisinin başına gelen eski bir gazeteci, sosyal demokrasi ve demokratik sol tartışmalarını başlatarak devleti kuran partiyi Kemalist çizgiden uzaklaştırmağa başlamış, Atatürk ilkelerini bir yana bırakarak geleceğin Büyük Orta Doğu projesi doğrultusunda Atatürk'ün partisini yönlendirmek istemiştir. Atlantikçi gazetecinin böylesine bir siyasal maceraya kalkışması ülkedeki Atatürkçü potansiyeli fazlasıyla rahatsız etmiştir. Sovyetler Birliği varken, batılı gizli servislerin Türkiye'deki uzantıları ülkede terörü tırmandırarak 12 Eylül NATO darbesinin önünü açmıştır. Atatürk'ün partisinin Kemalizm'den uzaklaşması üzerine devlet kuran partiden bazı kopmalar olmuş, yeni küçük partiler kurulmuş ama sonuç alınamamıştır. Atlantikçi gazetecinin üçüncü genel başkan olmasıyla beraber, Atatürk'ün partisinin Atatürkçülükten uzaklaştığı ve bu yüzden Atatürkçülerin yeni bir örgütlenme arayışı içine girdikleri söylenebilir. Okyanus ötesi güç, Atatürk'ün partisinin başına liberal düşünceli bir genel başkan getirerek, devlet kuran partinin Kemalist devlet modeline sahip çıkmasını önlemeğe çalışmıştır.

Atatürk'ün partisinin askeri rejim sonrasında yeniden kurulmasıyla beraber ABD'de kariyer yapmış bir siyaset bilimci gene Atlantik insiyatifi desteği ile Atatürk'ün partisinin başına getirilmiş ve kendisinden önceki gazeteci başkan gibi o da liberal çizgide bir Atlantikçilik yaparak, Atatürk ilke ve devrimlerine doğru dürüst sahip çıkmamıştır. Küresel sermayenin güdümündeki basın ile paslaşarak Türk kamuoyunu aldatan bu siyaset bilimci genel başkan, Atatürk'ün partisinin iktidara gelmesi için hiçbir çalışma yapmamış, ortaya bir iktidar programı koymamış ve Atlantik ötesinden esen rüzgarlara göre Atatürk'ün partisini liberal bir çizgide yönlendirmiştir. Bütün Atatürkçü kadroları ve partinin geçmişten gelen ekolünü temsil eden Kemalistleri partiden tasfiye ederek, merkez sağ partilerden devşirdiği liberal kadrolar ile partiyi sadece laikliğe kilitleyerek hareket etmiş, Atatürkçülüğün diğer ilkelerini görmezden gelmiştir. Yirminci yüzyılın sonlarına doğru Atatürk'ün partisi okyanus ötesi rüzgarların etkisi altına girdiği için, Atatürkçü hareket Atatürk'ün partisinin dışına itilmiş ve bu yüzden ADD'nin kuruluşu ile beraber gelişmesi de çok hızlı süreç içinde tamamlanmıştır. Atatürkçüler siyaset sahnesinden batı emperyalizminin baskıları ile tasfiye edilirken, yeni kurulmuş olan Atatürkçü Düşünce Derneği tüm Atatürkçülerin ve Kemalistlerin çatısı altında toplanarak emperyalizme karşı direnişe geçtiği bir ulusal merkez konumuna gelmiştir. Bu durumdan rahatsız olan işbirlikçi ve mandacı çevrelerin hemen ADD'ye yönelik çeşitli saldırılara geçtiği görülmüştür.

17- ADD ve ÇYDD NEDEN AYRI ÖRGÜTLENDİLER ?

Türkiye'nin en büyük demokratik milli kitle örgütü olan ADD ile Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği aynı zaman dilimi içinde kurulmuşlardır. Küreselleşme dönemine dünya girerken hem Ankara hem de İstanbul merkezli iki kitle örgütü oluşumu aynı sıralarda örgütlenme çalışmalarına başlamıştır. Ankara'nın başkent olarak yeni dönemde bir arayış içerisine girmesini normal karşılamak gerekirken, İstanbul kamuoyunun da Başkent'ten ayrı bir biçimde daha farklı bir arayışa girmesi ve bunu ülkenin tanınmış meslek kadınları aracılığı ile gündeme getirmesi ilginç bir durum yaratmıştır. İstanbul kamuoyu böylece, dünya yeniden düzene konulurken, Ankara'dan farklı bir arayış içine girerek kendi modelini ortaya koyuyor ve Atatürk'ün başkenti Ankara'dan ortaya çıkan arayışa uzak duruyordu. Başkent Ankara Atatürk ilkeleri ve cumhuriyet devleti modelini bir bütün olarak kabul ederek bu durumu geleceğe dönük bir biçimde kurumlaştırmaya çaba gösterirken, İstanbul Ankara'dan ayrılarak farklı bir biçimde kendi yolunda ilerlemenin arayışına giriyordu.

Ankara ve İstanbul Türkiye'nin iki büyük kenti olarak, bir anlamda iki şehrin hikayesi oyununu oynarlar. Ankara denilince, başkentte yer alan devlet, bürokrasi ve ordu üç ana unsur olarak akla gelir, İstanbul denilince de sermaye, medya ve gayrimüslim azınlıklar akla gelmektedir. İki büyük kentin içinde birbirinden farklı altı olguyu barındırması kentler arası ilişkilerde farklılıklara ve bazen da çekişme ve çatışmalara yol açmaktadır. Başkent Ankara'dan yola çıkan ADD kurucuları, devlete, orduya inanarak sahip çıkmışlar ve bu iki kurumun kurucusu olan Atatürk'ün adıyla bir büyük kitle örgütü oluşturarak Türkiye Cumhuriyetini yaratan Atatürkçü birikime tümüyle sahip çıkmak istemişlerdir. Ne var ki, Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği'ni kurarak İstanbul'un gelecek arayışına aracı olan ÇYDD kurucuları ise, Ankara insiyatifinden bambaşka bir çizgide yol izleyerek kendi derneklerini yurt sathında örgütlemeye kalkışmışlardır. İstanbullu hanımlar erkekleri dışlayarak görünüşte bir kadın örgütü olarak kurdukları ÇYDD aracılığı ile, üniversitelerde okumakta olan kız öğrencilere sahip çıkma doğrultusunda önemli adımlar atmışlar ve bu doğrultuda derneğe paralel bir vakıf kurarak bu girişimlerini geleceğe dönük olarak kurumlaştırmağa çalışmışlardır. Böylesine bir projeye yönelirken, iş ve sermaye çevrelerinden büyük parasal destekler sağlamışlar ve bu birikim ile de üniversite öğrencisi genç kızları İslami cemaatların örgütlenmesinden uzak tutmak üzere kadın çalışmalarına her zaman için öncelik vermişlerdir.

İstanbul'un bir büyük metropol olarak fazlasıyla gayrimüslim insanı barındırması ve kozmopolit bir yapıya sahip olması nedeniyle, ÇYDD girişimi hem sermayeye hem de gayrimüslim kesimlere yakın durmuştur. Bu çevrelerden aldığı büyük maddi destekler ile hareket eden ÇYDD daha çok ülkenin batı bölgelerinde şubeler açabilmiş ve sınırla davrandığı için de ADD'nin beşte biri kadar şube sayısına ulaşabilmiştir. ÇYDD Atatürk ilkelerinden sadece laiklik ilkesini benimseyerek çağdaş bir yaşam düzeni peşinde koşmuş ama diğer Atatürk ilkelerine uzak durmuştur. ADD ise, bir Ankara örgütü olarak Kuvayı Milliye çizgisini izlemiş ve bu doğrultuda Atatürk ilkelerinin tamamına sahip çıkmıştır. Müdafa-i Hukuk çizgisinin gerektirdiği ulusal birikimin temsilcisi olmağa çalışan ADD, laiklik ile beraber devletçilik, milliyetçilik, halkçılık, devrimcilik ve cumhuriyetçilik ilkelerine de sahip çıkarak bütünüyle yeni bir Kemalist mücadelenin ulusal çizgideki halk örgütü olmağa çalışmıştır. Ankara ve İstanbul'un birbirinden çok farklı yapısı, bu iki kentin içinden çıkan geleceğe yönelik örgütsel arayışların bir bütünsellik içinde gelişmesine izin vermemiştir. Sonraki

yıllarda ortaya çıkan İstanbul'un Türkiye Cumhuriyeti dışındaki bazı bölgesel yapılanma arayışlarına merkez yapılmak istenmesi de, Ankara ve İstanbul'un yollarının ayrıldığını göstermektedir.

18- ADD ve İKİNCİ CUMHURİYETÇİLİK TARTIŞMALARI

Soğuk savaşın sona ermesiyle beraber, küresel sermayenin güdümündeki İstanbul'daki Bizans medyası bir ikinci cumhuriyetçilik tartışması başlatarak hem Atatürkçülüğe hem de bu dönem de yeni kurulmuş olan Atatürkçü Düşünce Derneği'ne saldırılara başlamışlardır. Amerikan emperyalizmi ve İsrail siyonizmi soğuk savaş sonrasında Orta Doğu'ya yön vermek için, Kuvay-ı Milliye döneminden gelme Atatürk'ün devlet modelini geride bırakarak, Türkiye'yi merkezi coğrafyadaki plan ve programlarına uygun bir biçimde dönüştürebilmek üzere basın ve medya organlarında kendi adamları üzerinden Türkiye'de bir ikinci cumhuriyetçilik akımı başlatmışlardır. Bazı ekonomist yazarlar ile batı kapitalizminin medyadaki gönüllü temsilcisi olan mandacı yazarlar, açıktan Atatürk'e ve devlet modeline saldırarak, Birinci Cumhuriyet döneminin geride kaldığını, Türkiye'nin küresel dönemde kesinlikle yeni bir cumhuriyet çatısı altında kendisini dönüştürmesi gerektiğini sürekli olarak gündeme getirmişler ve Türkiye'nin Atatürk'ün ulusal-üniter ve merkezi devlet modelinden uzaklaşması için yoğun bir propaganda hareketine kalkışmışlardır.

Fransa'da bugün yürürlükte olan beşinci cumhuriyet dönemini örnek göstererek Türkiye'de artık ikinci cumhuriyete geçilmesi gerektiğini öne süren neoliberal çizgideki batı emperyalizminin temsilcileri, Türk kamuoyunda numaracı cumhuriyetçiler olarak adlandırılmışlar ve ulusalcı ve Atatürkçü kesimler tarafından Batı emperyalizminin ajanları olarak görülmüşlerdir. 2. cumhuriyetçiler, Türkiye'nin ulus devlet olmaktan çıkarak kozmopolit bir ülke devletine dönüşmesi için yoğun bir çaba göstermişler, ulus devleti faşist diye tanımlarlarken ve ülkenin ulusal çıkarlarını savunan vatanseverleri de statükocu ya da gerici diye damgalamaktan geri durmamışlardır. Fransa'da devrim sonrası dönemlerde devlet yapısı değiştikçe cumhuriyet rejimi numaralandırıldığı için, Türkiye'de batının planları doğrultusunda yeni yapılanmayı zorlayanlar, 2. Cumhuriyetçilik görünümünde Büyük Orta Doğu projesine giden yolu açmak için yıllarca uğraşmışlar ama başaramamışlardır.

Atatürkçü Düşünce Derneği kurulduğu günden bu yana sürekli olarak 2. Cumhuriyetçi mandacıların, neoliberallerin ve emperyalizmin taşeronlarının saldırıları ile uğraşmak zorunda kalmıştır. Türkiye'nin cumhuriyetçi potansiyelini kendi çatısı altında toplama başarısını elde eden Atatürkçü Düşünce Derneği yaptığı çalışmalar ve düzenlediği bilimsel toplantılar ya da konferanslar üzerinden ikinci cumhuriyetçi saldırılara karşı çıkmış ve başarılı bir biçimde Birinci Cumhuriyet adı verilen Atatürk Cumhuriyetini her türlü düşmana karşı korumasını bilmiştir. Devletin kadroları içinde batı destekli ikinci cumhuriyetçi bir yapılanma gündeme getirilmiş, Atatürk Cumhuriyetini savunması gereken bazı kamu görevlilerinin ikinci cumhuriyetçi çizgide hareket ederek batı emperyalizminin plan ve programlarına taşeronluk yaparak aracı oldukları görülmüştür. İkinci cumhuriyetçilik numarasıyla batı emperyalizmine hizmet etmek isteyenlere karşı, ADD yurt düzeyindeki bütün şubeleri ve örgütü aracılığı karşı çıkmış ve ulusal bayramlar ve resmi günlerde düzenlenen bilimsel toplantılar aracılığı ile ikinci cumhuriyetçi saldırıların geri püskürtülmesi sağlanabilmiştir. Sevr Antlaşması doğrultusunda Balkanizasyonu Anadolu'ya taşımak isteyen ABD ve İsrail ikilisi Türkiye'nin ulusal-üniter ve merkezi devlet yapılanmasını ikinci cumhuriyetçilik

görünümünde çözüme çalışırken, Atatürkçü Düşünce Derneği, Lozan çizgisinde yapmış olduğu toplantı ve konferanslar aracılığı ile Atatürk Cumhuriyetinin yirmi birinci yüzyıla ulaşmasını başarıyla gerçekleştirmiştir. 2. Cumhuriyetçiler savaşı yitirdikleri için bugünlerde fazla sesleri çıkamamaktadır ama bunların yerine bölücüler, mandacılar ve şeriatçılar aynı doğrultuda mücadelelerini sürdürmektedirler.

19- ADD NASIL BÜYÜK BİR ÖRGÜT OLDU ?

ADD'nin kuruluşu uluslararası bir konjonktür değişikliğine geldiği için, geçmişin koşulları geride kalırken ADD Türk toplumunun geleceğe dönük arayışının öncü örgütü olmağa yönelmiştir. Küreselleşme döneminde her geçen gün Atatürk ve Atatürkçülüğe saldırılar devam ettikçe, Türk toplumunun Atatürk'e inanan ve saygı gösteren kesimleri ADD'ye üye olarak bu kitle örgütünün çatısı altında bir araya gelmişlerdir. Atatürk Cumhuriyetinin ortadan kaldırılmak istenmesi artık açıkça ortaya çıktığı için, ulusal kurtuluş savaşından gelen tam bağımsız Türkiye Cumhuriyetinin yoluna devam etmesini isteyen her Türk vatandaşı ADD'ye üye olmuştur. Derneğin yükselme sürecinde beş yüz binli rakamlarda üye potansiyeli tırmanırken, ADD genel merkezi 1996 yılında 10 Kasım günü Anıt Kabir'e doğru yürüyüşe geçirebilmiştir. Medya ve basın küresel sermayenin denetimine geçmesi üzerine Türk halkı her gün beyin yıkayan siyasal propagandalardan bıktığı için, bir milyon kişi Atatürk'ün mozolesine yürüyerek bu işbirlikçi ve sömürgeci gidişi protesto etmiştir.

ADD'nin birden çok hızlı büyümesinde dinci bir düzen arayışı içindeki Refah Partisinin yükselişi ve en çok oyu alan parti konumuna gelişi etkili olmuştur. Toplumda dinci ve İslamcı akımlar emperyalizmin desteği ile gelişirken bu olumsuz gidişe karşı çıkan ve tepki gösteren bütün ulusalçı, cumhuriyetçi ve Atatürkçü kesimlerin ADD çatısı altında bir araya gelmeğe başladıkları görülmüştür. Özellikle kadınların evlerinden çıkarak sokakta eylemlere girişmeleri, dinci bir partinin laik rejimi tehdit etmesine karşı çıkan çağdaş uygarlık savunucuları Refah partisinin iktidara gelmesiyle beraber ADD'ye üye olmağa başlamışlar ve kısa zamanda ADD'nin şube sayısı üç yüzü geçmiştir. Özellikle batı Anadolu'nun tüm il ve ilçe merkezlerinde girişimci kurullar ADD şubeleri açmak için sıraya girmişler, ülkenin doğu bölgesindeki belli başlı yerleşim merkezleri de bu doğrultuda harekete geçerek, Kuvay-ı Milliye'nin uzantısı olarak örgütlenen Atatürkçü Düşünce Derneği'nin yerleşim birimlerinin hemen hemen hepsinde devreye girebilmesi için çaba göstermişlerdir. Laik Cumhuriyet devletinde dinci bir partinin iktidara gelmesi ve ülkeyi yönetmesi, laik ve cumhuriyetçi kesimlerde büyük tepkilere yol açtığı için ADD çok hızlı bir biçimde büyümüştür.

ADD'yi kuran ilk genel başkan Prof.Dr. Muammer Aksoy'dur. Ne var ki, ADD'yi hızla geliştirerek Türkiye'nin en büyük demokratik kitle örgütü haline getiren de Suphi Gürsoytrak'tır. Suphi bey genel başkanlığı sırasında son derece disiplinli çalışarak askerliğinden gelen örgüt birikimini ADD'ye vermiş, her gün sabahtan akşama kadar genel merkezde nöbet tutarak, bütün şubelerin işleri ile yakından ilgilenmiştir. Yeni şube başvurularını hazla sonuçlandırmış, ADD'nin Türkiye'nin en büyük kitle örgütü olabilmesi için toplumun her kesimi ile diyaloga geçerek, Türk toplumunun yeniden ulusal birlik ve bütünlüğünün ADD aracılığı ile sağlanabilmesini hedeflemiştir. ADD'nin siyasal konjonktüre uygun bir doğrultuda gelişerek kısa zamanda Türkiye'nin en büyük demokratik kitle örgütü konumuna gelmesinde Suphi Gürsoytrak'ın bir genel başkan olarak

gösterdiği özveri ve disiplinin son derece önemli bir rolü vardır. Onunla birlikte çalışan kadroların tespit ettiği bu durum, ADD'nin geri dönülmez bir biçimde örgütsel bütünlük ve büyüklüğe erişmesinde doğrudan etkili olmuştur. Suphi Gürsoytrak'ın örgütü büyüten ve geliştiren yönetim tavrı daha sonraki dönemler için olumlu bir örnek olmuş ama siyasal konjonktürün derneğe yansıyan olumsuz boyutları nedeniyle benzeri bir genel başkanlık uygulaması Gürsoytrak dönemi sonrasında uygulanamamıştır. Aradan geçen zaman diliminde, geçmişin Atatürkçü birikimini temsil eden insanların sayısının giderek azalması nedeniyle, ADD bu dönemin aktivitesini daha sonraki dönemlerde gösterememiştir. Suphi bey dönemindeki aktiviteye ADD'nin gereksinmesi her geçen gün artmaktadır.

20 - ADD NEDEN ULUSAL GÜÇ BİRLİĞİ'NE YÖNELDİ?

ADD kuruluşundan sonraki dönemlerde sürekli olarak toplayıcı ve birleştirici bir rol oynamağa yönelmiş ve bu doğrultuda önemli birlikteliklerin örgütçüsü olmuştur. Ulusal kurtuluş savaşı sırasında nasıl Müdafai Hukuk Cemiyetleri, saldırgan düşmana ve işgalce emperyal ordulara karşı çıkan herkesi çatısı altında bir araya getirmeğe çalıştıysa, bugünün ADD'leri de benzeri bir milli misyon ile karşı karşıya kalmıştır. Ülkeyi işgale yönelen saldırgan emperyal ordulara karşı verilmiş olan ulusal kurtuluş savaşının bir başka benzerinin günümüz Türkiye'sinde verilmesi gerektiği için Atatürkçü Düşünce Derneği, küresel emperyalizme karşı bütün vatanseverleri ve Türkiye'den yana olan herkesi bir büyük birlikteliğe yönlendirebilmek üzere Ulusal Güç Birliği Hareketine kalkışmıştır. Bugünün koşullarında ABD üzerinden bütün dünyaya saldıran küresel sermayenin gücü karşısında hem Türk ulusunun hem de Türkiye Cumhuriyeti devletinin direnerek ortak bir var olma mücadelesine yöneldiği bir aşamada, ulusal güç birliği gibi bir bütünleştirici dayanışma hareketi kendiliğinden zorunluluk kazanmıştır.

İki binli yılların başlarında bu doğrultuda harekete geçen ADD yönetimi Türk Ocakları, Aydınlar Ocağı ve benzeri doğrultuda antiemperyalist mücadele yürüten diğer ulusalcı ve milliyetçi kuruluşlar bir araya gelerek bir ulusal kongrenin başkent Ankara'da toplanmasını sağlamışlar ve bu doğrultuda ilk yapılan ulusal güç birliği kongresine Anadolu ve Rumeli'nin çeşitli vilayetlerinden yedi yüz civarında katılımcının gelmesiyle beraber ADD öncülüğünde bir ulusal birlik oluşumu gündeme gelmiştir. Ne var ki, kısa bir zaman içinde böylesine büyük bir ulusal kongrenin Ankara'da ADD öncülüğünde toplanması toplumun çeşitli kesimlerinde tepkilere neden oldu ve özellikle İstanbul'un öncülüğünde bazı karşı hareketler ya da alternatif girişimler gündeme getirilmiştir. Türkiye'nin Ankara merkezli bir ulusal güç birliği harekete doğrultusunda bir araya gelmesini istemeyen İstanbul'daki bazı yeni Bizansçı kesimlerin araya girerek, gelecekte Ankara merkezli değil ama İstanbul merkezli bir arayışa yönelmeleri, sonraki dönemde bazı farklı yansımalarla yol açmıştır. Türkiye'nin geleceği doğrultusunda İstanbul'un yeniden merkez olmağa çalışması, Ankara ile bu kent arasında çeşitli gerginliklere neden olmuş ve siyasal gündemi bu doğrultuda yönlendirmiştir.

ADD, Ankara kökenli bir ulusal demokratik kuruluş olarak Misakı Milli sınırları içinde yer alan ülkenin her köşesine ulaşmak ve bu doğrultuda her il ve ilçeyi dışa karşı birleştirmek, emperyalizme karşı da dayanışma içinde örgütleyerek bir var olma mücadelesi doğrultusunda desteklemek üzere böylesine bir milli misyona yöneliyordu. Türkiye dış baskılar ve emperyal

planlar doğrultusunda parçalanmaya doğru sürüklenirken, siyasal sistem içinde yer alan siyasal partilerin bu dağılma sürecini önlemek üzere bir şeyler yapmaması üzerine Atatürkçü Düşünce Derneği harekete geçerek, Türkiye'nin birliğini ve bölünmez bütünlüğünü savunacak ve koruyacak bir akım olarak Ulusal Güçbirliği Hareketini gündeme getirmiştir. Yeni parti kurma girişimleri ya da ülkeyi bu durumdan kurtarmak üzere ara rejim ya da askeri yönetim arayışlarına karşı çıkan ADD, bütün milli kuruluşların ve ülkede yer alan tüm il ve ilçelerin katılımı ile böylesine bir birlik hareketi oluşturulmasını demokratik rejimin ve cumhuriyet devletinin devamlılığının sağlanabilmesi açısından gerekli görüyordu. Ulusal Güçbirliği Hareketi, bir anlamda bugünün Kuvay-ı Milliye hareketi olacak ve anti emperyalist bir doğrultuda her türlü dış ve iç saldırıya karşı Atatürk'ün Türk ulusuna armağan ettiği ulusal-üniter ve merkezi devlet modelini koruyacaktı. Emperyalizmin alt kimliklerle ayrıştırdığı ulusal toplumun yeniden toparlanabilmesi için böylesine bir güçbirliği girişimine artan gereksinme ADD'yi harekete geçirmiş ve bunun sonucunda Ulusal Güçbirliği Hareketi başlatılmıştır.

21 – ADD'de KARGEM PROJESİ NEDEN ENGELLENDİ ?

Yeni bir yüzyıla girerken Atatürkçü Düşünce derneği hem geçmişten gelen Kemalist yapılanmayı hem de bu doğrultuda toplumda oluşmuş olan Atatürkçü siyasal birikimi her yönü ile yirmi birinci yüzyıla taşımak durumunda idi. Bu çerçevede, dünyanın değişen koşullarını yerinde izlemek, yerkürenin içine sürüklenmiş olduğu büyük dönüşümü yakından takip ederek, Türkiye Cumhuriyeti devleti ve ülkenin Kemalist modeli açısından ele alarak tartışmak, incelemek ve değerlendirmek durumunda idi. Ne var ki, böylesine büyük bir düşünce çalışmasını, normal demokratik kitle örgütü kurulları çerçevesinde ele alarak yapabilmek, günlük örgüt çalışmalarının gündemi fazlasıyla işgal etmesi açısından mümkün görünmüyordu. Böylesine bir bilimsel çalışmayı yapacak ve ADD adına ülkenin bilgi birikimini kullanarak kamuoyuna açıklayacak bir düşünce merkezine gereksinme vardı. Prof.Dr. Anıl Çeçen'in öncülüğünde ADD yöneticilerinin hazırladığı "Kemalist Araştırma Geliştirme Merkezi - KARGEM" isimli düşünce kuruluşunun kurulması konusu bir rapor ile Genel Yönetim Kuruluna getirilmiş ama yönetim kurulunda üç kişi ile temsil edilen küçük bir sol partinin karşı çıkarak büyük bir tartışma ortamı yaratması üzerine. konu daha sonraki aşamada ADD genel kuruluna götürülmek zorunda kalmıştır.

Soğuk savaşın sona ermesinden sonra bütün dünya ülkeleri kendi yollarını bulmağa çalışırken, bu ülkelerdeki devlet yapıları kendi içlerinde düşünce merkezleri kurarak, dünyadaki gelişmeleri tespit etmek ve gelinen yeni aşamalarda kendi ülkelerinin çıkarları doğrultusunda yeni plan ve programlar hazırlayarak ulusal stratejiler geliştirmeye başlamışlardı. Türkiye'nin de yeni koşullarda Atatürk'ün devlet modeli doğrultusunda hareket edecek bir milli strateji merkezi kurması gerekirken Türkiye içinde örgütlenmiş Batılı emperyal devletlerin baskı ve engellemeleri yüzünden böylesine bir ulusal strateji merkezi Atatürkçü bir çizgide oluşturulamamıştır. Böylesine bir boşluğun doldurulması amacıyla ADD yönetim kurulu harekete geçerek, ADD genel merkezine bağlı bir yan kuruluş statüsünde çalışacak, Kemalist Araştırma ve Geliştirme Merkezi'ni KARGEM adı altında kurmak üzere adımlar atmış ama gündeme getirilen büyük tepkiler ile ADD'nin Türkiye'nin gereksinmesi olan bir Atatürkçü Düşünce Merkezine sahip olması, marjinal bir sol partinin engel çıkartması yüzünden kurulamamıştır. Daha sonraki aşamada ise, ADD'nin böylesine bir Kemalist araştırma ve düşünce merkezi oluşturmasına karşı çıkan küçük sol parti benzeri bir

örgütlenmeyi kendi çatısı altında yaparak, ADD'yi ve bütün Atatürkçü kesimi, kendi parti politikaları doğrultusunda gündeme getirdikleri stratejiler doğrultusunda yönlendirmeğe çalışmışlardır.

ADD'deki KARGEM projesinin engellenmesi, Atatürkçü Düşünce Derneğinin her türlü iç ve dış çıkar çevrelerinin baskı ve güdümü dışında hareket ederek bağımsız bir ulusal strateji geliştirmesini önlemek içindir. Atatürkçülüğün bitirilmeğe çalışıldığı bir aşamada yurdun her köşesinden fıskıran şubeler ile ADD'nin Türkiye'nin en büyük demokratik ulusal kitle örgütü konumuna gelmesi birçok hesabı ve planı bozmuş ve bu yüzden bazı siyasal merkezler ADD gibi büyük kitle örgütünü ele geçirip kontrol altına alabilmek için harekete geçmişlerdir. ADD'nin bir araştırma ve düşünce merkezi kurmasını önleyenlerin daha sonra kendi kurdukları kuruluş aracılığı ile ADD'yi yönlendirmeğe çalışmaları da böylesine bir planı açıkça ortaya koymaktadır. Türkiye'nin bugün gelinen noktada Kuvay-ı Milliye zaferinden gelen Atatürk'ün devlet modeli ile yoluna devam edebilmesi için, her türlü baskı ve güdümden uzak çalışacak bir bağımsız düşünce kuruluşuna gereksinmesi vardır. Bu nedenle, on yıl önce engellenmiş olan KARGEM projesinin bir an önce gerçekleştirilerek, ADD'nin ve Türkiye'nin gereksinimleri doğrultusunda çalışması sağlanmalıdır.

22 - ADD ve ATATÜRK DEVRİMİNİN TAMAMLANMASI

ADD yarım kalan Atatürk devrimini tamamlamak ve soncul hedef olan Türkiye Cumhuriyetini çağdaş uygarlık düzeyinin üzerine çıkarmak üzere kurulmuş olan bir misyon örgütlenmesidir. Birinci dünya savaşının karışıklık ortamında Türk ulusunu yeniden yaratan, yıkılmış olan imparatorluğun küllerinden çağdaş bir ulus devlet yaratan Atatürk devrimi, merkezi coğrafyadaki bin yıllık Türk hegemonyasının getirdiği siyasal birikimi en üst düzeye çıkararak Türkleri gelişmiş büyük devletler ile rekabet edebilecek çizgide güçlü bir devlete sahip olmalarını hedeflemiştir. Ulusal kurtuluş savaşı sırasında hem devlet kurulmuş hem de birbiri ardı sıra devrimci adımlar gündeme getirilmiştir. Olağanüstü koşulların zorladığı böylesine bir dar boğa içinde Türk Ulusu varlık mücadelesi vermiş, devlet kurarak kendi geleceğini güvence altına almış ama Atatürk'ün çizdiği rotada Kemalist devrim tamamlanamamıştır. Atatürk dönemi dünyasında bir yandan Rusya'da Sovyet dDevrimi yapılırken, diğer yanda da Anadolu topraklarında Kemalist Devrim ile yepyeni bir siyasal yapılanma gündeme getiriliyordu.

Atatürk'ün yirmi yıllık önderliğinde Türk ulusu hem bağımsızlık savaşını kazanmış, hem ulus devletini kurmuş hem de çağdaş bir cumhuriyet rejimi oluşturma doğrultusunda devrimci adımları Atatürk'ün önderliği sayesinde atmıştır. Ne var ki, savaş döneminin kaos ortamı, yeni bir devlet kurmanın zorlukları ve en önemlisi batılı emperyal devletlerin yarattığı baskı ortamı ve engeller nedeniyle, Atatürk kendi döneminde devrimci programını tamamlayamamıştır. Atatürk dönemi sonrasında ise karşı devrimci hareketler hemen devreye girmiştir. İkinci adamın devletin başına gelmesiyle beraber Atlantik güçleri ülkede yeniden hegemonya tesis ederek Atatürk'ün sağlamış olduğu bağımsızlık ortamını devre dışı bırakmıştır. Bağımsızlık elden gidince batı emperyalizmi tıpkı Osmanlı döneminde olduğu gibi ülkeye çeşitli yollardan sızarak Atatürk döneminde başlatılmış olan devrimci atılımların önünü keserek Türkiye'nin diğer Orta Doğu ülkeleri gibi geri kalmış bir düzeyde kalması sağlamıştır. Atatürk'ün erken ölümü sonrasında, Kemalist devrim durdurulmuş ve ülke yeniden Atlantik güçlerinin denetimi altına sokulmuştur.

1. Dünya Savaşı sonrasında Atatürk devrimini durdurmaya çalışan batılı emperyalist güçler, 2. Dünya Savaşı sonrasında ABD'nin bölgeye gelmesi ve İsrail devletinin kurulmasıyla beraber, Kemalist Türkiye'yi AB üyeliği hayalleri ile kandırarak, Büyük Orta Doğu ya da Büyük İsrail projelerinin uygulama merkezi ya da alanı haline getirmişlerdir. Küresel emperyalizmin son aşama bütünüyle saldırıya geçtiği bir aşamada hem Atatürk'ün devlet modeli hem de Atatürk devrimi tümüyle ortadan kaldırılmak istenmektedir. Bu durumda, Atatürkçü Düşünce Derneğinin birinci görevi cumhuriyet devletini korumak ve Atatürk devrimine sahip çıkmaktır. Büyük saldırılar karşısında sadece sahip çıkmanın yeterli olamayacağı anlaşıldığı için, Atatürk devriminin Kemalist program doğrultusunda tamamlanması gerekmektedir. Türkiye Cumhuriyetinin gelecekte yoluna devam edebilmesi için, Atatürk'ün partisi ya da Türk ulusunun içinden çıkacak milli bir siyasal yapılanma ile emperyalizmin baskıları ile yarım bırakılmış olan Atatürk devriminin tamamlanması gerekmektedir. Atatürk devrimi, çağdaş batı dünyasının yanı başında Türk ulusunu ve Türkiye Cumhuriyeti devletini uygarlık düzeyine ulaştırma devrimidir. Bugünün Atatürkçülerine ve cumhuriyetin genç kuşaklarına düşen tarihsel görev, ADD öncülüğünde yarım kalan Atatürk devrimini tamamlamaktır. Türk toplumunun Atatürkçü kesimleri, ADD çatısı altında bir araya gelerek bu tarihsel göreve hazırlanmalı ve gerekirse yeniden Atatürkçü bir iktidarın işbaşına gelebilmesi için demokratik yollardan harekete geçmeli ve Kemalist devrimi tamamlayacak bir iktidar programını Türk halkının oylarına sunarak genel seçimler yolu ile desteğini almalıdır.

23 - AVRUPA BİRLİĞİ'nin ADD RAPORU

ABD emperyalizmi NATO ve benzeri kuruluşlar ya da tekeli şirketler aracılığı ile Türkiye'ye girerken, Avrupa emperyalizmi de Avrupa Birliği üyeliği masalları ile Türkiye'yi uyutarak Atatürk cumhuriyetinin içine giriyordu. Avrupa Birliği fonları seferber edilerek üniversite, eğitim ve öğretim kuruluşları ile beraber basın ve yayın organları da gene Avrupa Birliği fonları aracılığı ile Avrupa Birliğinin denetimi altına giriyorlardı. İki binli yıllara girerken, herkese para dağıtarak istediğini bilim adına kalemşorlarına yazdıran Avrupa Birliği, ODTÜ'de görev yapan bir sosyologa "Kalpaksız Kuvvacılar " adı altında ADD ve Kemalist kesimler hakkında bir rapor yazdırıyordu. Büyük para karşılığında hazırlanan bu raporda, Avrupa açısından Türkiye'de Atatürk devrimi ve Atatürkçüler için bir durum tespiti yapılıyor ve Avrupa emperyalizminin Türkiye'yi Yugoslavyalaştırma girişimleri karşısında giderek tırmanan ulusalcı ve Kemalist muhalefet merceğe altına alınıyordu. Emperyalizme hizmet için hazırlanan bu raporda, ülkesini seven ve emperyalizme karşı var güçleriyle mücadele eden vatanseverler kötü niyetli bir yaklaşım doğrultusunda emperyal güçlere ihbar ediliyordu.

Avrupa birliği raporu, Atatürkçüleri ve Kemalistleri Kalpaksız Kuvvacılar olarak adlandırırken, Atatürkçülüğü resmen umutsuz bir vaka olarak görerek alay etmeğe kalkışıyordu. Kemalistler ve onların örgütleri rapora gereken yanıtı verirken, Atatürkçü Düşünce derneği 'de gereken yanıtları vererek kamuoyu önünde üzerine düşen görevi yerine getiriyordu. Türkiye ikibinli yıllarda genel seçimlere giderken, ulusal kamuoyunu belirleyen Atatürkçülük ile buna paralel okyanus ötesi destekli yeni yetme bir dini cemaat raporda birlikte ele alınarak karşılaştırılıyor ve Atatürk'ün devlet modelinin geleceği tartışma konusu yapılıyordu. Türkiye'nin geleceği açısından var olan siyasal partilerin yetersiz kaldığı noktada, AB raporu Atatürkçülük ile Neo-nurculuk akımını birlikte ele alarak değerlendiriyor ve bu karşılaştırmadan hareket ederek Türkiye'nin geleceğini belirlemeye çalışıyordu. Okyanus ötesi destekli cemaatçı akımın dışarıdan

gelen büyük parasal desteğine rağmen, Atatürkçülerin hiçbir yerden parasal yardım almadan Türkiye'nin en büyük ulusal demokratik kuruluşu olarak ADD'yi örgütleyebilmelerinin arkasında yatan nedenlerin raporda araştırılmağa çalışıldığı görülmüştür. Avrupa ülkelerinde elliden fazla ADD isimli derneğin örgütlenmesi üzerine AB yönetimi Atatürkçülüğü yakın takibe alarak, yurt içi ve yurtdışı çalışmalarını izliyordu.

Cumhuriyet gazetesi AB'nin raporunu "Kalpaksız Kuvvacılar - Kemalist Sivil Toplum Kuruluşları" adıyla manşetten vererek, raporu tartışma alanına getirmiştir. Atlantik emperyalizmi ve İsrail siyonizmi ittifakının Türkiye'yi Atatürk'ten uzaklaştırmaya çalıştığı aşamada, Türkiye'nin Atatürkçülerinin ADD çatısı altında bir araya gelmeleri bütün emperyal oyunları bozmuştur. Avrupa Birliği'nin Orta Doğu bölgesindeki çıkarlarını koruma doğrultusunda bir Türk bilim adamına hazırlatılan raporda açıkça Kemalizm mahkum edilmeğe ve Atatürkçü kesim dağıtılmaya çalışılmıştır. Aynı raporda Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği ile beraber diğer Atatürkçü kuruluşlar da inceleme konusu yapılarak, Kemalist Türkiye açısından genel bir durum değerlendirilmesi yapılmaya çalışılmıştır. Soldaki bir marjinal partinin ADD'yi ele geçirmeğe ve bir yan örgüt yapmağa çalıştığı ama bunu başaramadığı AB raporunda açıkça dile getirilmiştir. Türkiye'deki Kemalist birikimin ülkenin yenilenmesi ve değişime karşı tutumları da gene aynı raporda inceleme konusu yapılmıştır. ADD çatısı altında Türkiye için bir Kemalist restorasyon arayışı bulunduğu ve Atatürk devrimini tamamlamak isteyen bazı Kemalistlerin yeni bir Atatürkçü program ile siyasal iktidara yönelmeleri gerektiği gibi bir arayışın öne çıktığını raporu hazırlayan açıkça sonuç kısmında belirtmiştir. Yeni bir Atatürkçülük dalgasının gelip gelmeyeceği AB raporunda tartışma konusu yapılmıştır.

24 - ADD ve MİLLET ATATÜRKÇÜLÜĞÜ

Türkiye Cumhuriyeti devletini kuran Atatürk olduğu için, Atatürk denilince akla hemen devlet gelmiştir. Atatürk'ün başkomutanı olduğu Türk Silahlı Kuvvetleri Atatürk ile beraber ülkeyi kurtardığı için gene Atatürk denilince akla Türk Ordusu gelmiştir. Devleti kuran Atatürk'ün partisi de Atatürk denince akla gelen kurumlardan biridir. Bu nedenle Atatürkçülük\ Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan bu yana devletçilik, orduculuk ve particilik olarak anlaşılmıştır. Halbuki Atatürk Türk ulusunun yaratıcısı ve önderi olarak hepsinin üstünde bir yere sahip olduğu için, devletçilik, orduculuk ya da particilik ile damgalanmaması gereken ulusal bir varlıktır. Atatürk Türk milletinin içinden çıkmış, emperyalizme karşı savaşarak ülkeyi kurtarmış ve milletin temsilcileriyle beraber meclis açarak ve devlet kurarak Türk ulusunun yücelmesi için çalışmıştır.

Ne var ki, Atatürk'e karşı savaşı kaybeden batının emperyalist devletleri Atatürk sonrasında kaldıkları yerden devam ederek Türkiye'yi ele geçirmeye çalışmışlar ve her yerde Atatürk karşıtı gelişmeleri ya desteklemişler ya da finanse etmişlerdir. Soğuk savaşın gergin dönemlerinde NATO aracılığı ile örgütledikleri askeri darbeleri Atatürkçülük görünümü ile yaptırarak Atatürk'ün Türk milletinin gözünden düşmesine çalışmışlar ama böylesine kötü niyetli yaklaşımlarında istedikleri başarıyı elde edememişlerdir. Türk ulusu bağrından çıkardığı ulusal önderine sonuna kadar bağlı kalmış ve O'nun gösterdiği çağdaş uygarlık yolunda ilerlemesini sürdürmüştür. Bu yüzden Atatürk ile Türk milleti ile bütünleşmiş ve ayrılmaz bir bütün olarak günümüze kadar bu kutsal birliktelik devam edip gelmiştir. Atatürkçülüğü, devletçi, orducu ve partici yaklaşımlardan uzak tutmak kadar

darbeci ya da ihtilalci senaryolardan da uzak tutmak gerektiğini, Türk Ulusu son yıllarda yaşanan olumsuz siyasal gelişmelerden yararlanarak öğrenmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti devleti yaşadığı Atatürk devrimi sayesinde sahip olduğu çağdaş demokrasisi ile gelecekte uygarlık hedefi doğrultusunda yoluna devam ederse, bu ancak millet Atatürkçülüğü sayesinde mümkün olabilecektir. Türk ulusunun millet olma bilinci ile hareket etmesi, önümüzdeki dönemde millet Atatürkçülüğü hareketini daha da geliştirerek toplumun bütününe mal edebilecektir. Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar olma çizgisinde yoluna devam ederken, artık emperyal devletler ya da egemen güçler Türk Silahlı Kuvvetlerini kullanarak, Atatürkçülük adına darbe ya da ihtilal yapamayacaktır. Millet demokratik geleneği ve çağdaş sağduyusu ile bütün darbeci girişimler önlenerek ve millet kendi iktidarını güç merkezlerine karşı örgütlerken, ulusal kurtarıcısı ve devletin kurucusu Atatürk ilkelerinden olabildiğince yararlanarak siyasal gelişme sürecini tamamlayabilecektir. Cumhuriyet devleti yüzüncü yılına gelirken, demokratik gelenek yarım yüzyılı arkada bırakırken, millet Atatürkçü bir çizgide doğru yolu bulacak ve Türkiye gene eskisi gibi bölgesinde model ve örnek bir ülke konumuna gelebilecektir. Millet Atatürkçülüğü ulusun Atatürk'e, ilkelerine ve devrimlerine sahip çıkacağı yeni bir yaklaşım olarak hızla gelişecek ve halk kitlelerini her türlü olumsuz koşula ya da engele rağmen çağdaş uygarlığa taşıyacaktır. Türkiye'nin güvenliği gibi ağır bir sorumlulukla baş başa olan Türk Silahlı Kuvvetlerini artık siyasal amaçlı olarak kışlasından çıkarmağa gerek kalmayacak, Cumhuriyetin koruma ve kollama görevlerini Türk Ulusunun kendisi yerine getirecektir. Ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütün olan Türkiye Cumhuriyeti'nin geleceğe doğru gelişen yürüyüşünü Türk ulusu dikkatli bir biçimde sürdürecektir ve millet Atatürkçülüğü ile artık Atatürk'e, cumhuriyete ve devrimlere yapılan haksız saldırıların önü kesilebilecektir. Emperyalizmin sivil toplumculuk adına yaratmak istediği sahte millet devlet çatışmasına Türk ulusu, millet Atatürkçülüğüne yönelerek izin vermeyecektir.

25- ADD ve G Ü N C E L K E M A L İ Z M

Batı emperyalizmi Kemalist Türkiye'yi haritadan silebilmek üzere her türlü yolu denerken Atatürk Cumhuriyetini açıktan karşısına almakta, yapılan saldırılar ve haksızlıklar Türkiye'yi bir kırılma noktasına doğru sürüklerken, batı dünyası Türkiye'yi kaybetme noktasına gelmektedir. Okyanus ötesindeki süper güç bu durumu dikkate alarak Türkiye'nin Batı blokunun denetimi altında kalması amacıyla, Neo-Kemalizm adı altında bir emperyal program daha hazırlayarak Irak savaşı sonrasında devreye sokmağa çalışmış ama Türk toplumunun Atatürkçü birikimi ile Kemalist bilinci böylesine emperyal bir oyuna izin vermeyerek, Kuvay-ı Milliye çizgisinde bir karşı çıkışı ortaya koymuştur. Yeni Atatürkçülük ya da Neo-Kemalizm oyunu ile Türk toplumunu oyalayarak gene eski oyunlara devam etmek arayışı içindeki emperyal güçlere karşı, Türk toplumu gene Atatürk'ün izinde giderek geleneksel Kemalist duruşu ile karşı çıkmıştır. Böylesine olumlu bir sonucun elde edilmesinde, değişen koşulları yerinde değerlendirebilen Atatürkçülerin Güncel Kemalizm adı altında Kemalizm'i güncelleştiren gerçekçi yaklaşımlarının önemli bir rolü olmuştur. Emperyalistlerin Neo-Kemalizm oyununa karşı Atatürkçüler Güncel Kemalizm yaklaşımı ile karşı çıkarak, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Atatürk'ün yolunda gitmesini sağlamışlardır.

Kemalizm'in geleceğe taşınması ve bugünün sorunlarına yanıt getirebilmesi için gerçekçi bir güncelleme işinin yapılması gerekmektedir. Başta ADD olmak üzere, bugünün Atatürkçü

kesimlerine, Atatürkçülüğü ya da Kemalizm'i kaydırmak, saptırmak ya da kullanmak amacıyla gündeme getirilen her türlü Neo-Kemalizm oyununa karşı çıkılması gerekmektedir. Emperyalizmin ajanları basın ve medya organlarında her gece post-Kemalizm adına, Atatürk sonrası için değerlendirmeler yaparken ya da propaganda yaparlarken, Atatürk karşıtı bir duruma düşmemek ve devletin temelinde var olan Kemalist siyasal model ile karşı karşıya gelmemek üzere Neo-Kemalizm yutturmacasını öne sürmektedirler. Kemalizm'in bittiğini yıllarca söyleyerek Türkiye'yi başka siyasal yapılanmalara sürüklemek isteyenler, Atatürkçü kesimleri etkileyemediklerini gördükçe paniğe kapılmışlar, zor durumda kalınca Atatürk ve cumhuriyet karşıtı bir konuma düşmemek için Neo-Kemalizm'e kurtarıcı olarak sarılmak istemişlerdir. Post-Kemalizm ile Kemalizm'i yok edemeyenler Neo-Kemalizm ile saptırma yolunu denemek istemişlerdir. İşbirlikçi ve mandacı çevrelerin Atatürk düşmanlığı, Neo-kemalizm yaklaşımının arkasına saklanmak istemiş ama bilinçli Atatürkçüler buna izin vermeyerek güncel Kemalizm yaklaşımını gündeme getirmişlerdir.

ADD'nin önümüzdeki dönemde gerçek Atatürkçülük ya da Kemalizm üzerine geliştirilen emperyal oyunlara karşı ciddi bir güncel Kemalizm yaklaşımı geliştirmesi gerekmektedir. Güncel Kemalizm her alandaki gelişmeye gerçekçi bir bakış açısını getirecek ve sosyal ya da siyasal bilimlerin erişmiş olduğu aşamadaki bilgi birikimi ile Atatürkçülüğün günümüzdeki yenilenmesini sağlayacaktır. Yeni Atatürkçülük ya da Neo-kemalizm adı altında dıştan güdümlü her türlü emperyal yaklaşıma karşı, Atatürkçüler ADD'nin bilinçli öncülüğünde güncel Kemalizm yolunda ilerlemelerine devam edeceklerdir. ADD'nin oluşturacağı bilim ve danışma kurullarında güncel sorunlar ele alınacak ve bu doğrultuda bir güncel Kemalizm yaklaşımı çeşitli programlar aracılığı ile Türk kamuoyuna açıklanacaktır. Yeni dönemde Atatürkçüler, tek ülkede değil ama Türkiye'nin içinde bulunduğu bölgede bir bölgesel Kemalizm arayışını güncel Kemalizm adına gündeme getirerek, Atatürk modelinin bütün Orta Doğu ve Avrasya ülkeleri için model ve merkez ülke olmasını gündeme getirebileceklerdir. Tek ülkeden bölgeye doğru geliştirilecek Kemalist bir yaklaşım, önümüzdeki dönemde bütün Avrasya kıtasının emperyalizme karşı dayanışmasını sağlayacaktır. (08 Eylül 2013, Ankara)

